

Tawureta Munsa

Annabi Munsa xa masenyi donxoe

Masenyi nde yi kitaabui xa fe ra

Ala a xa masenyi singee fixi won ma Annabi Munsa nan saabui ra. Na masenyi dɔxo suulie findixi kitaabui keren nan na, naxan xili falama Tawureta Munsa. A dɔxo singe Ala xa pama folo ki nan masen ma. Ala to Annabi Iburahima sugandi, a a xee Kanaan boxi ma, a xa die naxa findi bɔnsɔe belebele ra menni. Annabi Yaxuba waxati, kaame naxa din boxi ra e nu dennaxe. Annabi Yaxuba xa die naxa siga Misira boxi ma baloe fende. Ala naxa a ragiri, e xa e xunya Yusufu li na. Annabi Yusufu naxa e mali a fanyi ra.

Ala naxa na bɔnsɔe mali han e findi si belebele ra. Ne wuyaxi to dangi, Misira mange naxa gaaxu folo e ya ra. A naxa e findi konyie ra alako e naxa no Misirakae ra. Na konyiya naxa bu han Ala Annabi Munsa xee temui naxe. Ala naxa a mali xoreya fide a xa mixie ma. E naxa mini Misira boxi ma Ala senbe saabui ra, naxan baa botini maba alako e xa a igiri e sanyi ra.

Na kaabanako belebele xanbi, Ala naxa e xunti Kanaan boxi ra, a dennaxe fi e ma. Kira ra, Ala naxa mini e ma Sinayi geya fari. A naxa a xa yaamari fu fi Annabi Munsa ma, e sebexi geme walaxe ma. Ala man naxa seriye gbete fala Annabi Munsa be alako pama xa lu e Marigi sagoe. Kono pama naxa Alatala matandi sanya wuyaxi gbengberenyi ma. Na taruxui birin sebexi Tawureta Munsa nan kui.

Beenun e xa Kanaan boxi soto, Annabi Munsa naxa e malan yire keren. Menni a naxa yi taruxui birin madɔxo e be. A man naxa gbilen Ala xa seriye birin ma alako e naxa neem u a ma Kanaan. A to ge na birin tagi raba e be, e naxa laayidi tongo birafe ra Ala xa seriye foxo ra. Na masenyi dɔxo suuli nde birin xili falama, «Annabi Munsa xa masenyi donxoe». Na dangi xanbi, Annabi Munsa naxa laaxiraya geya fari.

Yi kitaabui lonni fima won ma alako won xa Ala xa seriye kolon. Ala xa won mali na kolonfe ra. Amina.

Tawureta Munsa

Annabi Munsa xa masenyi donxɔɛ

1

Annabi Munsa xa masenyi singe

Kelife Xorebe geya

¹ Wɔyenyie nan yi ki, Annabi Munsa naxan masen Isirayilakae birin bɛ. Na temui a nu na Yuruden soge tede biri ra, gbengberenyi ma naxan na Araba, Sufi ya tagi, Paran, Tofeli, Laban, Xaseroti, nun Disahabi longori. ² Keli Xorebe geya han Kadesi Barineya kira ra minife ra Seyiri geyae biri, xi fu nun keren jɛrɛ na a ra. ³ E xa keli jɛ tongo naani nde ma Misira, a kike fu nun keren nde, xi singe, Annabi Munsa naxa Alatala xa yaamari masen Isirayilakae bɛ. ⁴ Na temui Annabi Munsa nu bara xutu sɔtɔ Sixɔn ma, Amori mange, naxan nu sabatixi Xesibɔn, a nun Ogo, Basan mange, naxan nu sabatixi Asataroti nun Edereyi. ⁵ Yuruden sogetede biri Mowaba bɔxi ma, Annabi Munsa naxa Ala xa seriye tagi raba e bɛ. Na wɔyenyi nan yi ki.

⁶ «Won nu na Xorebe geya yire temui naxɛ, won Marigi Alatala yi nan masen won bɛ, «Wo bara bu yi geya bun ma. ⁷ Wo ti kira xɔn ma fa. Wo xa siga geya ma Amorikae na dennaxɛ, nun na longori birin, Araba bɔxi ma, geya biri, Sefela nun Negewi biri, baa dɛ ra, han Kanaan bɔxi ma, han Liban sa dɔxɔ Efirati xure belebele ra. ⁸ Wo xa na bɔxi mato, n naxan fixi wo ma. Wo siga, wo xa na tongo, barima n tan Alatala yati nan na bɔxi laayidi tongoxi wo benbae bɛ, Iburahima, Isiyaga, a nun Yaxuba, a nun e bɔnsɔɛ birin hali e dangi xanbi.» »

Annabi Munsa xa kiitisae

⁹ «Na temui n yi nan fala wo bɛ, «N tan keren mu nɔma wo xa fe nde. ¹⁰ Wo Marigi Alatala bara wo ragbo yɛ. Yakɔsi wo bara gbo yɛ alɔ tunbuie naxee na koore ma. ¹¹ Wo benbae Marigi Alatala xa wo rawuya han. A xa baraka sa wo xa fe alɔ a masen ki naxɛ. ¹² N tan keren nɔma wo xa kalamuie makiitide di? ¹³ Wo kuntigi lɔnnilae sugandi, naxee kolonxi wo bɔnsɔɛɛ ya ma. N nee nan findima jama yareratie ra.» ¹⁴ Wo naxa n yaabi, a n ma mapɔxunyi, a mapɔxun fanyi na a ra. ¹⁵ N naxa wo xa yareratie tongo, wo xa kuntigi lɔnnila naxee kolonxi wo bɔnsɔɛ ya ma. N naxa e findi mixi wulu, mixi kɛme, mixi tongo suuli, mixi fu xunyi ra. N naxa e findi yareratie ra wo bɔnsɔɛɛ ya ma. ¹⁶ Na temui n naxa yaamari so wo makiitimae yi ra. N naxɛ, «Wo xa wo tuli mati wo

baribooree ra. Wo xa birin makiiti seriye keɲa ma, wo ngaxakerenyie tagi nun e tan nun xɔɲɛ tagi. ¹⁷ Wo naxa ti mixi yo xɔn ma kiiti sade. Wo naxa xurunyi nun gboe mato. Wo naxa gaaxu mixi yo ya ra, barima kiitisa na Ala nan na. Xa kiiti sa xɔɔxɔ wo be han, wo fa a ra n xɔn, n tan kiiti sama.» ¹⁸ Na ki n bara fe birin masen wo be, a lan wo xa naxan naba.»

Ala matandife Kadesi

¹⁹ «Na to dangi, won naxa keli Xorebe geyae, won mini gbengberenyi magaaxuxi ra wo bara dennaxe to. Won naxa bira kira fɔxɔ ra naxan sigama Amori geyae biri ra, alo won Marigi Alatala a masen won be ki naxe. Won naxa so Kadesi Barineya. ²⁰ N naxa a fala wo be, «Wo bara Amori geyae li, won Marigi Alatala dennaxe fixi won ma. ²¹ Wo a mato, wo Marigi Alatala bara yi bɔxi ti won ya i. Wo siga, wo xa na tongo alo wo benbae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe. Wo naxa gaaxu, wo xa limaniya.» »

²² «Na temui, wo birin naxa fa n yire, wo fa a fala n be, «Won xa mixie xee, e xa siga yi bɔxi ma, e xa naa raben. Na xa findi nee fan ma wali ra, alako won xa a kolon won lan won xa won jere kira naxan xɔn a nun won sigama taae naxee.» ²³ Wo xa mapɔxunyi naxa findi n be fe fanyi ra. Na nan a to n naxa xeme mixi fu nun firin mayegeti wo ya ma, wo bɔnsɔe keren keren ma tagi. ²⁴ E naxa siga geyae biri ra han e naxa lanbanyi li naxan xili Esekoli. E naxa naa raben. ²⁵ E naxa yi bɔxi bogisee ba, e fa e masen won be. E naxa dentɛge sa won be yi ki, «Won Marigi Alatala bɔxi fanyi nan fixi won ma.» ²⁶ Kɔnɔ wo mu tin tede, wo naxa tondi wo Marigi Alatala xa yaamari ra. ²⁷ Wo a maxɔɔxɔ ne wo xa kiri banxie kui. Wo naxa a fala, «Xɔnnanteya na xeeɛi, Alatala won tongoxi Misira bɔxi ma. A wama won sofe Amorikae nan yi ra alako e xa won halaki. ²⁸ Won sigama minden? Limaniya mu na won be, barima won ngaxakerenyie bara a fala won be a mennikae senbe gbo. E man gbangbalan won be, nun na taae xa fe maxɔɔxɔ. Tete naxan naa rabilinxi, a ite han. Muxu Anaki bɔnsɔee yati to ne.» »

²⁹ «N naxa a fala wo be, «Wo naxa siike. Wo naxa gaaxu e ya ra! ³⁰ Wo Marigi Alatala naxan jereɲa wo ya ra, a gere soma ne wo be alo a a rabaxi wo ya xɔri ki naxe Misira bɔxi ma han gbengberenyi ma. ³¹ Wo man bara a to, wo Marigi Alatala faxi ne wo ra alo xeme a xa di xaninma ki naxe, wo jereɲi kira naxan birin na han wo naxa fa be li. ³² Kɔnɔ na birin kui, wo mu nu laxi wo Marigi Alatala ra. ³³ A tan nan ti wo ya ra, a yire fen wo be wo luma dennaxe. Kɔe ra a tan nan nu kira iyalanma wo be te ra. Yanyi

fan na, a findi nuxui ra, a ti wo ya ra. ³⁴ Alatala naxa wo xurutuxurutu xui me. A xa xone kui, a naxa a rakali, ³⁵ “Yi mixi kobi yo mu soma yi boxi fanyi ma, n naxan laayidixi wo babae be ³⁶ fo Kalebi, Yefune xa di. A tan a toma ne. A boxi dennaxe jerexi, na findima ne a gbe nun a bonsoe gbe ra, barima a bara bira n tan Alatala xa kira foxo ra.” > »

³⁷ «Wo tan xa fe ra Alatala bara xono n fan ma. A naxa a masen, <I tan yete yati mu soma yi boxi ma. ³⁸ Yosuwe, Nunu xa di, i malima, nan fama sode. Limaniya fi a ma, barima a tan nan tima Isirayilakae ya ra yi boxi masotofe ra, a xa findi e ke ra. ³⁹ Wo xa die, wo a falaxi naxee be, e findima geelimanie ra. E tan naxan mu fe kobi nun fe fanyi tagi raba kolonxi, e tan nan fama sode na boxi ma. N fama na boxi fide e tan nan ma. A findima e tan nan gbe ra. ⁴⁰ Kono wo tan man xa wo mafindi gbilenfe ra gbengberenyi biri ra, sigafe Kale baa mabiri.> »

⁴¹ «Wo naxa a yaabi, <Muxu bara findi yunubitoe ra Alatala ya i, kono yakosi muxu fa wama sigafe gere sode ne, alo muxu Marigi Alatala muxu yamarixi a ra ki naxe.> Kankan naxa geresose tongo, barima wo a mapoxun ne a yi geya taa masotofe a findima sooneya ra. ⁴² Na nan a to Alatala naxa a masen n be, <A fala e be, wo naxa siga gere sode de, barima n mu na wo ya ma. Wo naxa siga de, wo yaxuie naxa fa wo bonbo.> ⁴³ N yi marasi fixi ne wo ma, kono wo mu tin wo tuli matide n na. Wo naxa Alatala xui matandi, wo naxa te yete igbona kui geya fari. ⁴⁴ Na temui Amorika naxee nu sabatixi geya fari naxa mini wo gere de alo kumi dinma mixi ra ki naxe. E naxa wo bonbo keli Seyiri han Horoma. ⁴⁵ Wo to gbilen, wo naxa wa Alatala ya i, kono Alatala mu a tuli mati wo wa xui ra. ⁴⁶ Wo man naxa lu Kadesi, wo bu naa alo wo singe bui naxan naba.»

2

Isirayilakae taae mabilinfe

¹ «Na xanbi won naxa gbilen gbengberenyi kira suxu ra sigafe Kale Baa mabiri, alo Alatala a masen n be ki naxe. Won naxa xi wuyaxi raba Seyiri geyae rabilinyi.»

² «Alatala naxa a fala n be, ³ <Wo bara yi geya mabilin a gbe ra. Wo wo mafindi sigafe ra koola ma.> ⁴ A naxa a fala n be n xa yi yaamari fi wo ma. Wo fama dangide Seyiri boxi seeti ma, wo ngaxakerenyie na dennaxe, Esayu bonsoe. E fama ne gaaxude wo ya ra, kono wo wo yete masuxu e gerefe ra, ⁵ barima n mu sese soma wo yi ra e xa boxi ma, hali sanyi tide. N bara Seyiri geyae fi Esayu ma. ⁶ Wo na wa donse nun ye

naxan xɔn fo wo a sara e ma gbeti ra. ⁷ Wo Marigi Alatala bara baraka sa wo wali fɔxi. A bara a ɲɔxɔ sa wo xa fe xɔn ma wo nu yi gbengberenyi igirima temui naxe. Yi ɲe tongo naani bun ma, wo birin nan nu a ra. Sese xa fe mu xɔrɔxɔ wo ma.»

⁸ «Won naxa dangi won ngaxakerenyie ra yire makuye, Esayu bɔnsɔe naxan sabatixi Seyiri bɔxi ma. Won man naxa dangi Araba, Elata, Esiyon Geberi kira ra yire makuye. Na xanbi won naxa won mafindi, won Mowaba gbengberenyi kira suxu.»

⁹ «Alatala naxa a fala n be, «Wo naxa gere giri Mowabakae ma de. Wo naxa gere ti e be de, barima n mu fama sese sode wo yi ra e xɔnyi. N bara Ari bɔxi fi Loti ma.» »

¹⁰ Singe ra, Emikae nan nu na Ari bɔxi. Nama gbangbalanyi nan nu e ra. E wuya, e fan kuya alɔ Anaki bɔnsɔe. ¹¹ Mixi ndee naxa e mapɔxun Refakae ra, naxee maniya Anaki bɔnsɔe ra, kɔnɔ Mowabakae nu e xilima ne Emikae. ¹² Naxan findi Seyiri bɔxi ra, Xorikae nan singe nu na naa. Esayu bɔnsɔe naxa e masuxu, e e faxes. E tan naxa sabati naa. Isirayilakae fan fama na mooli nan nabade bɔxi ma Alatala na dennaxe fi e ma.

¹³ «Alatala naxa a fala n be, «Yakɔsi, wo keli, wo xa Serede xure igiri.» » Won naxa na raba. ¹⁴ ɲe tongo saxan nun solomasaxan dangi ne kabi won keli lɔxɔe Kadesi Barineya han won giri lɔxɔe Serede xure ra. Na waxati kui geresoe naxee nu na, nee birin nu bara faxes alɔ Alatala a rakali e be ki naxe. ¹⁵ Alatala naxa e tuxunsan han e birin naxa halaki.

¹⁶ Na geresoe to bara halaki jama tagi, ¹⁷ Alatala naxa a masen n be, ¹⁸ «Wo fa sigafe dangide Mowaba naaninyi nan na sigafe Ari bɔxi ma. ¹⁹ Wo makɔrema ne Amonikae ra. Wo naxa gere giri e ma de. Wo naxa e fen gere ra, barima n mu fama sese sode wo yi ra e xa bɔxi ma. N naa fixi Loti bɔnsɔe nan ma.»

²⁰ E nu yi bɔxi mapɔxunxi Refakae nan gbe ra. Kabi temui xɔnnakuye Refakae nan nu sabatixi naa. Amonikae nu e xilima ne Samisumikae. ²¹ Nama senbema nan nu lanxi e ma, e wuya, e man gbangbalan alɔ Anaki bɔnsɔe. Kɔnɔ Alatala naxa e halaki Amonikae saabui ra. Naa naxa findi Amonikae gbe ra, e naxa sabati naa. ²² Alatala naxa na mooli raba Esayu xa die be naxee sabatixi Seyiri bɔxi ma. A to nu Xorikae halakima e saabui ra, naa naxa findi e gbe ra. E sabatixi menni ne han yakɔsi. ²³ Naxan findi Awikae tan na, naxee nu sabatixi taae kui han Gasa, e naxa halaki Kafatorokae saabui ra. Naa naxa findi Kafatorokae gbe ra, e naxa sabati naa. Kafatorokae naxa keli Kafatoro.

²⁴ Alatala naxa a masen won be, «Wo ti kira xɔn ma, wo xa Arinon xure igiri. Wo a mato, n bara Sixɔn Amorika Xesibɔn mange so wo yi ra nun a xa bɔxi. Yakɔsi, wo na

tongo, wo e gere. ²⁵ To n fama ne wo xa fe magaaxui lude dunija mixi birin ma. E na wo xili me, e fama ne serende gbirigbiri.»

Sixon mangeya soto ki

²⁶ «N xera xee ne Sixon, Xesibon mange ma, kelifa ra Kedemoti gbengberenyi ma. N naxa yi bonesa masenyi ti a be, ²⁷ «Muxu wama i xa boxi igirife. Muxu muxu perema kira nan tun xon ma. Muxu mu sigama kola ma, muxu mu sigama yire fanyi ma. ²⁸ Muxu donse nun ye naxan minma, muxu fama ne a birin sare fide i ma gbeti ra. A lu kansan muxu xa dangi i xa boxi ma muxu sanyi ra. ²⁹ Esayu bonsore naxee sabatixi Seyiri boxi ma, nun Mowabakae naxee sabatixi Ari boxi ma, nee naxa muxu sagoe sa dangife ra e xa boxi ma. I fan xa muxu sagoe sa muxu xa Yuruden xure igiri, muxu xa so boxi ma muxu Marigi Alatala dennaxe fixi muxu ma.» ³⁰ Konso Xesibon mange Sixon naxa tondi muxu sagoe fide dangife ra a xa boxi ma, barima wo Marigi Alatala nu bara a xaxili raxoroxo. A naxa a bone balan alako a xa a so wo yi ra alo wo a toxi ki naxe to.»

³¹ «Alatala naxa a fala n be, «I bara a to, n bara ge Sixon nun a xa boxi sode i yi ra. Naa tongo i gbe.» ³² Sixon nun a xa pama birin naxa keli fafa ra won gere de Yahasi. ³³ Won Marigi Alatala naxa e so won yi ra xunnakeli kui. Won naxa nola soto e ma, a tan, a xa die a nun a xa pama birin. ³⁴ Won naxa na taa birin suxu, won naxa e birin kana. Won man naxa xeme, nun ginee, a nun dime birin faza. Won mu mixi yo lu a pipe ra, ³⁵ konso won mu sese tongo fo xurusee a nun se xori naxee nu na na taa kui. ³⁶ Keli Aroweri Arinon xure de ra, a nun taa naxan na geya lanbanyi, sigafe ra han Galadi, taa yo senbe mu dangi won na. Won Marigi Alatala naxa a birin so won yi ra. ³⁷ Konso wo mu wo makore Amonikae xa boxi ra, Yaboko xure de birin, taa naxee na geya fari, a nun Alatala tonyi doro won ma boxi naxee gerefere ra.»

3

Basan boxi masoto ki

¹ «Won naxa won mafindi tefe ra Basan kira xon ma. Ogo, Basan mange, naxa mini won gere de Ederi, a tan nun a xa pama birin. ² Alatala naxa a fala n be, «I naxa gaaxu a ya ra, barima n a niyama ne i xutu soto a tan nun a xa pama birin ma nun a xa boxi. I xa no a ra alo i a rabaxi Amoriakae xa mange Sixon na ki naxe.» ³ Won Marigi Alatala naxa a niya won xa xutu soto Basan mange Ogo nun a xa pama birin ma. Won naxa e birin faza, mixi yo mu lu. ⁴ Na temui won nu bara e xa taa birin suxu. Na taa yo

mu lu won mu dennaxe suxu, taa tongo senni na a ra naxan na Aragobo rabilinyi. Na taa birin nu na Ogo xa mangeya nan bun ma Basan boxi ma. ⁵ Na taa birin nu rabilinxi tete itexie nan na, nun naade mabalanxie ra. Taa gbegbe fan nu na tete mu nu naxee rabilinxi. ⁶ Won naxa na longori taa birin kana alo won a raba Xesibon, Sixon mange xa boxi ra ki naxe. Won naxa xeme, nun gin, a nun dime birin faxa, ⁷ kon won naxa e xa xurusee nun e harige tan xanin.»

⁸ «Won a raba na ki ne. Na waxati won naxa boxie rasuxu, naxee nu na Yuruden sogetede biri, Amorikae xa mange firinyie yi ra. Na longori keli Arinon xure han Xerimon geya. ⁹ Sidonkae na geya xili falama ne Siriya. Amorikae tan na xili falama Seniri. ¹⁰ Taa naxee birin na lanbanyi ma, won naxa e birin maso, a nun Galadi boxi rabilinyi birin, sigafe ra Basan ma sa doxo Salika nun Ederi ra. Na taa birin nu na Ogo xa mangeya nan bun ma Basan boxi ma. ¹¹ Basan mange Ogo nan keren mu faxa Refakae ya ma. A xa wure sade nu na Raaba ne, Amonikae xa mangataa. A kuye nu sigaxi nongon solomanaani, a igboe nongon naani.»

Galadi nun Basan boxi itaxunyi

¹² «Na temui won naxa xutu so na boxi ma. Kelife Aroweri sigafe ra Arinon xure ma, a nun Galade geya seeti, nun a taa, n naxa na birin so Ruben nun Gadi bonsa yi ra. ¹³ N naxa Galade seeti donxo nun Ogo xa mangeya naxan na Basan boxi ma so Manasi bonsa seeti yi ra. Aragobo rabilinyi nun Basan nu kolonxi Refakae xa boxi nan na. ¹⁴ Manasi xa di Yayiri naxa Aragobo boxi findi a gbe ra, han Gesurikae nun Maakakae naaninyi ra. A naxa a xili sa Basan xun ma, naxan xili falama han yakosi Yayiri taa. ¹⁵ N naxa Galade so Makiri yi ra. ¹⁶ N naxa Galade seeti so Ruben bonsa a nun Gadi bonsa yi ra, han a sa doxo Arinon xure ra. Xure nan na naaninyi ra, han a sa doxo Yaboko xure ra Amonikae naaninyi ra, ¹⁷ a nun Araba boxi naxan nun Yuruden naaninyi baxi, keli Kinereti Baa, a sa doxo Araba Foxe Baa ra, naxan na Pisiga lanbanyi ma sogetede.»

¹⁸ «Na temui n naxa yi yaamari fi wo ma, «Wo Marigi Alatala bara yi boxi fi wo ma alako a xa findi wo gbe ra. Wo tan xeme kendee, wo findima ne wo ngaxakerenyi Isirayilakae xa soorie ra. ¹⁹ Wo xa gin nun wo xa diyore, nun wo xa xurusee nan gbansan fama lude taae kui n naxee soxi wo yi ra. N na a kolon xurusee gbegbe na wo yi ra. ²⁰ Wo sooripa rabama ne han wo Marigi Alatala malabui fima wo ngaxakerenyie ma temui naxe. Wo Marigi Alatala boxi fima e ma Yuruden naakiri nan ma. Na temui

kankan fama gbilende a xa bɔxi ma n naxan soxi a yi ra.» »

²¹ «Na temui n naxa yaamari so Yosuwe yi ra. N fa a fala a be, «I ya bara fee birin to i Marigi Alatala naxee rabaxi yi mange firinyie ra. Alatala fama ne na rabade mangataa birin i na dangi dennaxe. ²² I naxa gaaxu e ya ra, barima i Marigi Alatala nan fama e gerede wo be.» »

Annabi Munsa mu soma Kanaan

²³ «Na temui n naxa Alatala maxandi, ²⁴ «N Marigi Alatala, i bara i xa fisamanteya nun i senbe masen i xa konyi be. Ala gbete yo mu na koore ma a nun bɔxi naxan noma i fɔxi a nun i xa kaabanakoe rabade. ²⁵ N bara i mayandi, a lu n xa no Yuruden xure igiride, alako n xa na bɔxi fanyi nun a xa geya fanyie to naxan na naakiri ma, a nun Liban.» ²⁶ Kɔno wo tan xa fe ra, Alatala naxa xono n ma. A mu n danxun. Alatala naxa a fala n be, «A mu lan i xa yi woyenyi fala n be sonon. ²⁷ Te Pisiga geya xuntagi, i xa sogegorode biri, koola biri, yirefanyi biri, a nun sogetede biri mato, kono i xa a kolon a fanyi ra i mu Yuruden igirima. ²⁸ I xa yaamari so Yosuwe yi ra, i xa limaniya nun senbe fi a ma, barima a tan nan fama tide jama ya ra Yuruden igirife ra. I bɔxi naxan toma, Yosuwe fama ne na bɔxi sode Isirayila yi ra, a findi e xa ke bɔxi ra.» ²⁹ Na nan a toxi, won naxa lu geya lanbanyi Beti Peyori yatagi.

4

Ala xa seriye rabafe

¹ «Yakosi, Isirayila, wo wo tuli mati. Wo xa bira seriye nun yaamari fɔxo ra n wo xaranfe naxee ra yi ki, alako wo xa simaya soto, wo man xa bɔxi soto wo babae Marigi Alatala naxan fixi wo ma. ² Wo naxa sese sa yaamari xun, n naxan falaxi wo be. Wo man naxa sese ba a ra. Wo xa wo Marigi Alatala xa yaamari rawali alo n na falaxi wo be ki naxe.»

³ «Wo yae bara fee to Alatala naxee rabaxi Peyori. Wo Marigi Alatala bara mixi birin faxe naxee Bali batuxi Peyori. ⁴ Kono wo tan naxee biraxi wo Marigi Alatala xa fe fɔxo ra, wo birin man na simaya kui han to.»

⁵ «Wo a kolon, n bara wo xaran seriye nun yaamari ra alo n Marigi Alatala a yamarixi n na ki naxe, alako wo xa a raba bɔxi ma dennaxe findima wo gbe ra. ⁶ Wo xa a ti xori ma, wo xa a raba, a xa findi lonni ra wo be, a xa xaxili fi wo ma. Si gbete na yi seriye kolon, e fama ne a falade, «Yi si findixi lonnila fanyie nan na.» ⁷ Si mundun xa

ala makɔrexi a ra alo won Marigi Alatala a makɔrema won na ki naxe won na a maxandi temui naxe? ⁸ Seriyɛ nun yaamari tinxinxi na si mundun bɛ alo won ma seriyɛ n naxan soxi wo yi ra yi ki? ⁹ Wo xa fee ragata wo xaxili ma lɔxɔɛ birin wo xa simaya kui, wo naxee toxi. Wo naxa nɛemu nee ma, e naxa ba wo bɔɲɛ ma. Wo xa e masen wo xa die nun wo xa mamadie bɛ.»

¹⁰ «Wo wo mapɔxun lɔxɔɛ ma wo ti wo Marigi Alatala ya i lɔxɔɛ naxe, Xorebe geya fari. Na lɔxɔɛ Alatala naxa a fala n bɛ, «Nama birin xa malan n yire. N xa n ma seriyɛ fala e bɛ alako e xa gaaxu n ya ra e xa dunijɛigiri kui. E man xa a xaran e xa die fan na.» ¹¹ Wo naxa wo maso geya bunyi ra. Tɛ nu bara din geya ra han koore ma. Dimi, nuxui, nun kunda naxa goro. ¹² Alatala naxa wɔyɛn wo bɛ tɛ tagi. Wo naxa a wɔyɛn xui mɛ, kɔnɔ wo mu sese to. Wo nu a xui nan tun mɛma. ¹³ A naxa a xa saate masen wo bɛ, wo naxan nawalima. A naxa na yaamari fu sɛbɛ gɛmɛ walaxe firinyi ma. ¹⁴ Na waxati, Alatala naxa n yaamari n xa wo xaran seriyɛ nun yaamari ra, alako wo xa a raba bɔxi ma naxan findima wo gbe ra.»

¹⁵ «Wo naxa wo yetɛ ranɛemu lɔxɔɛ ma de Alatala wɔyɛn wo bɛ lɔxɔɛ naxe, Xorebe geya fari tɛ tagi, wo mu a gundi yati to. ¹⁶ Wo naxa findi yunubitɔɛ ra de kuyee yailanfe ra, naxee misaalixi xɛmɛ, ginɛ, ¹⁷ sube, xɔni, ¹⁸ bubusee nun yɛxɛɛ ra naxee na ye ma. ¹⁹ Wo naxa wo yae rate koore ma de, soge batufe ra, xa na mu a ra kike, xa na mu a ra tunbuie. Se naxee birin na koore ma, wo naxa wo igoro e bɛ, wo naxa e batu. Wo Marigi Alatala nee daaxi si birin bɛ, naxee na dunija ma. ²⁰ Kɔnɔ wo tan, Alatala wo ramini nɛ fɛ xɔrɔxɔɛ kui Misira bɔxi ma alako wo xa findi a xa jama ra, alo wo na ki naxe to lɔxɔɛ.»

²¹ «Alatala naxa xɔnɔ n ma wo xa fɛ ra. A naxa a kali a n mu Yurudɛn igirima, n mu fama sode yi bɔxi fanyi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma kɛ ra. ²² N tan, n fama faxade yi bɔxi nan ma. N mu fama Yurudɛn igiride feo. Kɔnɔ wo tan fama nɛ a igiride, na bɔxi fanyi findi wo gbe ra. ²³ Wo xa wo jɛngi sa wo yetɛ xɔn ma alako wo naxa nɛemu wo Marigi Alatala xa saate ma a naxan tongoxi wo bɛ. Wo naxa kuye yo yailan wo Marigi Alatala naxee ratɔnxi wo ma, ²⁴ barima wo Marigi Alatala luma alo tɛ naxan se kanama, a mu wama a firin boore xɔn ma.»

²⁵ «Wo na die nun mamadie sɔtɔ temui naxe, wo na bu ki naxe bɔxi ma, xa wo kuye yailan se nde misaali ra, xa wo fɛ jaaxi raba wo Marigi Alatala ya i naxan mu rafan a ma, ²⁶ koore nun bɔxi nan na won seede ra to lɔxɔɛ, wo fama nɛ faxade mafuren

bɔxi ma naxan fama findide wo gbe ra Yuruden naakiri ma. Wo mu fama simaya sɔtɔde, wo halakima nɛ. ²⁷ Alatala wo rayensenma nɛ pamanɛɛ ma. Wo si fama nɛ xurunde jamae tagi Alatala na wo xanin dennaxɛ. ²⁸ Menni wo fama kuyee nan batude, mixie naxee yailanxi wuri ra, xa na mu a ra gɛmɛ, kuye naxee mu nɔma se tode, e mu fe mɛma, e mu e degema, e mu se xiri mɛma. ²⁹ Menni wo fama nɛ wo Marigi Alatala fende. Wo a toma nɛ xa wo a fen wo bɔɲɛ fanyi ra, wo janige birin na. ³⁰ Wo xa tɔɔrɛ kui na fe birin wo lima nɛ. Na temui wo fama gbilende wo Marigi Alatala ma, wo a xui mɛma nɛ, ³¹ barima wo Marigi Alatala, Ala na a ra naxan kinikinima mixi ma, naxan mu wo rabɛpinma, naxan mu wo halakima. A mu fama nɛemude saate ra a rakali naxan na wo babae bɛ.»

³² «Wo wo mapɔxun fe forie ma naxee bara dangi dunija ma kabi Ala adama daaxi temui naxɛ. Fe kaabanakoe gbete fan bara raba na xanbi? Nde bara na fe mɔoli maniye mɛ sinden? ³³>Nama gbete nde na na ba, naxee bara Ala xui mɛ tɛ tagi, a man fa simaya sɔtɔ alɔ naxan bara raba wo tan bɛ? ³⁴Ala mundun bara jama ba jama gbete yi ra jaxankate ra, tɔnxuma ra, kaabanakoe ra, gere belebele ra, fe magaaxuxie ra, alɔ wo Marigi Alatala naxan naba wo bɛ Misira bɔxi ma wo ya xɔri?»

³⁵ «Na bara fiixe wo bɛ alako wo xa la a ra a Alatala keren peti na Ala ra, Ala gbete yo mu na fo a keren. ³⁶A naxa a xui ramini koore ma alako wo xa gaaxu a ya ra. A naxa tɛ belebele masen wo bɛ bɔxi fari, a wɔyen wo bɛ a tagi. ³⁷A naxa wo babae xanu, a naxa e bɔnsɔɛ fan sugandi hali e dangi xanbi. Na nan a toxi a wo ramixi senbe ra Misira bɔxi ma. ³⁸A sie keri wo bɛ naxee senbe gbo wo tan bɛ, a e xa bɔxi so wo yi ra kɛ ra alɔ wo a toxi ki naxɛ to. ³⁹Wo lan nɛ wo xa a kolon to lɔxɔɛ wo bɔɲɛ kui, a Alatala keren peti nan na Ala ra koore nun bɔxi ma. Ala gbete mu na na fo a keren. ⁴⁰Wo a xa seriye nun a xa yaamari rabatu, n naxan sofe wo yi ra to lɔxɔɛ, alako wo xa heeri sɔtɔ wo tan nun wo bɔnsɔɛ, hali wo dangi xanbi, alako wo man xa simaya xɔnkuye sɔtɔ bɔxi ma wo Marigi Alatala dennaxɛ fixi wo ma abadan.»

Mixi ratanga taaɛ

⁴¹ Annabi Munsa naxa taa saxan sugandi Yuruden sogetede biri. ⁴²Nee naxa findi mixi ratanga taaɛ ra faxatie bɛ naxee faxɛ tima, kɔnɔ e mu a janigexi. Na faxeti nɔma lude yi taa keren keren nan ma kui alako a nii xa ratanga gbɛɲɔxɔɛ ma. ⁴³Na taaɛ findi Beteseri nan na gbengberenyi ma geya fari, Rubenkae xɔnyi, Ramoti taa naxan na

Galede, Gadikae xɔnyi, a nun Golan, taa naxan na Basan bɔxi ma Manasikae xɔnyi.

Annabi Munsa xa masenyi firin nde

⁴⁴ Ala xa seriye nan ya, Annabi Munsa naxan masenxi Isirayilakae be. ⁴⁵ Masenyi, seriye, nun yaamari nan ya, Annabi Munsa naxan fala Isirayilakae be e nu minima Misira bɔxi ma temui naxe. ⁴⁶ Na temui, e nu na Yuruden naakiri ma, geya bunyi Beti Peyori ya tagi, Amorikae xa mange Sixon xa bɔxi ma. Sixon nu sabatixi Xesibon ne. Annabi Munsa nun Isirayilakae to mini Misira bɔxi ma, e naxa nɔla soto Sixon ma. ⁴⁷ E naxa a xa bɔxi rasuxu a yi ra, a nun Basan mange Ogo xa bɔxi. Yi Amorikae xa mange firinyie nu na Yuruden naakiri ma sogetede biri. ⁴⁸ Yi taae nu sigaxi Aroweri han Arinon xure, sigafe ra Xerimon geya ma, naxan xili Siyon. ⁴⁹ Yi taae nan nu Araba bɔxi ma Yuruden naakiri ma, sogetede biri, a sa dɔxɔ Araba baa ra Pisiga geya bun ma.

5

Yaamari fu

¹ Annabi Munsa naxa Isirayila jama maxili, a naxa a fala e be, «Isirayilakae, wo wo tuli mati yi seriye nun yaamari ra, n naxan falafe wo be to lɔxɔe. Wo lan wo xa a xaran, wo xa fenten a raba ki ma. ² Won Marigi Alatala bara saate tongo won be Xorebe geya fari. ³ Alatala nun won babae xa mu yi saate xirixi. A xirixi won tan nan birin tagi, won tan naxee na simaya kui yi waxati. ⁴ Alatala wɔyen ne won be ya nun ya te tagi geya fari. ⁵ Na temui n tan nan nu na wo nun Alatala tagi alako n xa Alatala xa masenyi ya xaran wo be, barima wo nu gaaxuxi te ya ra. Wo mu te geya fari. A naxa a masen wo be, ⁶ «N tan nan na wo Marigi Alatala ra. N tan nan wo ramixi Misira, wo nu na konyiya kui dennaxe.» »

⁷ «Wo naxa Ala gbete batu fo n keren.»

⁸ «Wo naxa kuye yailan misaali yo ra, se yo ra naxee na koore nun bɔxi ma, naxee na ye bun ma. ⁹ Wo naxa wo igoro e be de, wo naxa e batu de, barima n tan nan na wo Marigi Alatala ra, n mu wama n firin boore xɔn. Xa mixi nde n matandi, n na kanyi paxankatama ne, a tan nun a bɔnsɔe han a sa dɔxɔ a tolobitee ra, xa na mu a ra a tolontolonyie ra naxee na n napaaxu. ¹⁰ Kɔnɔ n fe fanyi rabama ne bɔnsɔe wulu be n nafan naxee ma, naxee n ma seriye rabatuma.»

¹¹ «Wo naxa wo Marigi Alatala xili findi wo dei sigi ra, barima Alatala mixi

ɲaxankatama ne naxan na rabama.»

¹² «Wo lan ne wo xa fenten malabui loxo ma, wo xa a binya alo wo Marigi Alatala a yamarixi wo be ki naxe. ¹³ Xi senni nan na wo be loxoxunyi kui wali loxo ra, wo xa wali birin nabafe ra. ¹⁴ A xi solofere nde findixi wo Marigi Alatala xa malabui loxo nan na. Wo naxa wali yo raba na loxo keli wo tan ma, a sa wo xa die li, wo xa konyie, wo xa ningee, wo xa sofalee, wo xa xuruse mooli birin, han a sa wo xa xone li naxee na wo xonyi, alako wo xa konyie fan xa e malabu alo wo tan. ¹⁵ Wo naxa neemu konyi nan nu wo ra Misira. N naxa wo ramini na konyiya kui, a keli n senbe ma. N a falaxi wo be na nan ma, wo xa malabui loxo binya.»

¹⁶ «Wo xa wo baba nun wo nga binya alo wo Marigi Alatala a yamarixi wo be ki naxe, alako wo xa simaya xonkuye nun seewe soto boxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma.»

¹⁷ «Wo naxa faxe ti.»

¹⁸ «Wo naxa yene raba.»

¹⁹ «Wo naxa muje ti.»

²⁰ «Wo naxa wule seedexoya raba wo boore xun.»

²¹ «Wo naxa mila wo boore xa gine ma, a xa banxi, a xa xe, a xa konyi, a xa ninge, a xa sofale, nun se naxan birin findixi a gbe ra.»

²² «Alatala yi fee nan masen wo xa malanyi kui, a xui itexi ra, geya fari, te tagi, nuxui nun kunda tagi. A mu sese sa a xun ma. A naxa e sebe geme walaxe firin ma, a e so n yi ra.»

²³ «Wo yi xui me kuye ifore kui temui naxe, te tagi, geya fari, wo naxa wo maso n na, wo nun wo xa mangee nun kuntigie. ²⁴ Wo naxa a fala, «Muxu Marigi Alatala bara a xa nore nun a xa gboe masen muxu be. Muxu bara a xui me woyen na te tagi. Muxu bara a kolon to a Ala noma woyende mixi be, na kanyi man fa lu a mu faxa. ²⁵ Yakosi, muxu fa muxu makorema faxe ra munfe ra? Yi te muxu faxama ne. Xa muxu man muxu tuli mati won Marigi Alatala xui ra, muxu faxama ne. ²⁶ Mixi mundun luxi alo won tan naxan bara Alatala xui me a woyenma te tagi, na kanyi man fa lu a mu faxa? ²⁷ I tan Munsa, i maso won Marigi Alatala ra, i xa i tuli mati a xa masenyi ra, alako i xa na madangi muxu be, muxu muxu tuli matima ne i ra, muxu man fa a xui rabatu.» »

²⁸ «Alatala naxa wo xa woyenyi me, wo naxan falaxi n be. A naxa a masen n be, «N bara jama fala xui me. E naxan birin falaxi nondi na a ra. ²⁹ Xa n ma fe gaaxui lu e

bɔɲɛ ma temui birin, e man naxa n ma yaamari rabatu, e tan nun e bɔnsɔɛ fama nɛ heeri sɔtɔde abadan.³⁰ Siga i xa sa a fala e bɛ, e xa so e xa kiri banxie bun ma.³¹ Kɔnɔ i tan xa lu n fɛ ma be. N xa n ma seriye nun yaamari birin masen i bɛ, i lan i xa e xaran naxan na, alako e xa nɔ na rapɛrede bɔxi ma n fama dennaxe fide e ma.»³² Wo Marigi Alatala naxan masenxi wo bɛ, wo xa wo tuli mati na ra, wo man xa a rabatu. Wo naxa siga kɔɔla ma, wo naxa siga yirefanyi ma.³³ Wo xa bira yi kira fanyi nan fɔxɔ ra won Marigi Alatala naxan masenxi, alako wo naxa faxa, wo fa simaya xɔnkuye sɔtɔ seewe kui bɔxi ma wo fama dennaxe sɔtɔde.»

6

Ala xa marafanyi nun a xa seriye

¹ «Seriye, yaamari, nun masenyi nan yi ki, wo Marigi Alatala naxan soxi n yi ra alako n xa a xaran wo ra, wo xa nɔ a rabade bɔxi ma a fafe naxan fide wo ma.² Wo xa gaaxu won Marigi Alatala ya ra. Wo xa simaya kui, wo tan, wo xa die, a nun wo xa mamadie, wo xa yi seriye nun yi yaamari birin naba n naxan soxi wo yi ra, alako wo xa simaya xɔnkuye sɔtɔ.³ Isirayilakae, wo wo jɛngi sa yi birin xɔn ma, wo man xa fenten a raba ki ma. Wo fama nɛ heeri sɔtɔde, wo fama nɛ findide jama gbegbe ra yi bɔxi ma xije nun kumi gbegbe na dennaxe, alɔ wo benbae Marigi Alatala a falaxi wo be ki naxe.⁴ Isirayilakae, wo wo tuli mati. Won Marigi Alatala keren peti na a ra.⁵ Wo lan nɛ wo xa wo Marigi Alatala xanu wo bɔɲɛ fiixɛxi ra, wo nii ra, a nun wo senbɛ birin na.⁶ N yi masenyi naxan xaranxi wo bɛ yi ki, a xa lu wo bɔɲɛ ma.⁷ Wo fama nɛ a mabanbande wo xa die bɛ temui birin, xa wo na banxi kui, xa wo na biyaasife, kɔɛ nun yanyi ra.⁸ A xa xiri wo belexɛ nun wo tigi ra tɔnxuma ra.⁹ Wo xa a sebe wo xa banxi nun wo xa naade ma.»

¹⁰ «Wo Marigi Alatala na wo xanin temui naxe bɔxi ma a na dennaxe sofe wo yi ra, alɔ a rakali wo babae Iburahima, Isiyaga, a nun Yaxuba bɛ ki naxe, wo fama nɛ taa belebele tofanyie sɔtɔde wo mu naxee tixi,¹¹ banxi rafexie harige mɔɔli birin na wo mu naxee fenxi, kɔlɔnyie wo mu naxee gexi, weni bilie nun oliwi bilie wo mu naxee sixi.¹² Wo na wo dege han wo naxa wasa temui naxe, wo naxa neemu wo Marigi Alatala ma de, naxan wo raminixi konyiya kui Misira bɔxi ma.¹³ Wo xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra. Wo xa a keren nan batu. Wo xa wo kali a xili nan na.¹⁴ Wo naxa ala gbetee batu de, mixie naxee batuma wo rabilinyi,¹⁵ barima wo Marigi Alatala mu wama a firin nde xɔn.

Xa na mu a ra a xonoma ne wo ma, a man fa wo faxa.»

¹⁶ «Wo naxa wo Marigi Alatala mato de, alo wo naxan naba Masa. ¹⁷ Wo xa wo Marigi Alatala xa seriye, a xa masenyi, nun a xa yaamari rabatu tinxinyi kui a naxan soxi wo yi ra. ¹⁸ Wo xa wo jere tinxinyi kira ra. Alatala wama fe naxan birin xon ma, wo lan wo xa na nan naba. Na temui wo fama ne heeri sotode, wo fa boxi fanyi soto Alatala a kali naxan na wo babae be. ¹⁹ Wo wo yaxuie kerima ne alo Alatala a masenxi ki naxe.»

²⁰ «Wo xa die na wo maxorin temui naxe, «Munse na yi masenyi, yi seriye, nun yi yaamari ra, won Marigi Alatala naxan soxi won yi ra yi ki?» ²¹ Wo fama ne e yaabide, «Firawuna xa konyie nan nu muxu ra Misira boxi ma, Alatala fa muxu ramini naa a senbe ra. ²² Alatala naxa tonxuma nun kaabanako belebele magaaxuxie raba muxu ya xori Misirakae ra, Firawuna nun a xa denbaya birin na. ²³ A muxu ramini ne Misira alako a xa muxu xanin boxi ma, a a kali dennaxe xa fe ra won babae be sofe ra won yi ra. ²⁴ Na temui Alatala naxa muxu yaamari, a muxu xa yi seriye birin nawali a rawali ki ma. Xa won gaaxu won Marigi Alatala ya ra, a heeri nun simaya xonkuye fima ne won ma alo a na a rabafe ki naxe yakosi. ²⁵ Xa won sa won Marigi Alatala xa yaamari birin nabatu alo a masenxi won be ki naxe, na findima ne tinxinyi ra won be.» »

7

Isirayila nun Kanaankae

¹ «Wo Marigi Alatala na wo xanin boxi ma temui naxe, a dennaxe fima wo ma, a fama ne si solofere keride naxee findi Xitikae, Girigasakae, Amorikae, Kanaankae, Peresikae, Hiwikae nun Yebusukae ra, si solofere naxee senbe gbo wo be, e man wuya wo be. ² Wo Marigi Alatala na e lu wo sagoe temui naxe, wo xutu sotoma ne e ma, wo e halaki. Wo naxa saate xiri wo tagi, wo man naxa kinikini e ma. ³ Wo nun e tan naxa futi malan de. Wo naxa wo xa di ginnee fi e xa di xemee ma, wo naxa ginnee fan fen e ra wo xa di xemee be. ⁴ Xa na mu a ra yi xopnee fama ne wo xa die ratantande, e xa ala gbete batu. Alatala xonoma ne wo ma na temui, a man fa wo faxa mafurenyi ra. ⁵ Kira nan yi ki wo lan wo xa mini naxan na yi mixie be. Wo xa e xa serexebadee a nun e xa geme batuxie birin kana. Wo xa e xa Asera wuri masolixie bolon, wo xa e xa kuye birin gan.»

⁶ «Wo bara findi wo Marigi Alatala xa jama ra. Wo Marigi Alatala bara wo tan nan sugandi dunija jama tagi bende fupi fari, alako wo xa findi a yete yati gbe ra. ⁷ Alatala mu wo sugandixi wo xa jama xasabi xa fe xa ra, barima wo xurun si birin be. ⁸

Alatala wo tan nan sugandixi a xa xanunteya xa fe ra. A bara wa saate rakamalife a naxan tongo wo benbae be. Na nan a toxi a wo raminixi boxi ma a senbe ra wo nu na konyiya kui dennaxe. A naxa wo ba Firawuna yi ra, Misira mange. ⁹ Wo xa a kolon wo Marigi Alatala, nan keren peti na Ala ra. Ala findixi Fonisire Mange nan na naxan a xa saate rakamalima, naxan heeri gbegbe fima wo ma. A na rabama wo bonsode be naxee fama wo xanbi ra, naxee a xanuma, e man a xa yaamarie rabatu. ¹⁰ Kono a gbilenma ne mixie foxo ra naxee a xonma, a a xonnantee raloma ne keren na. ¹¹ Wo xa fenten n ma yaamari nun n ma seriye ma n naxan soxi wo yi ra to loxo.»

¹² «Xa wo wo jengi sa yi yaamari xon ma, wo naxa fenten a ma, wo Marigi Alatala fama a xa saate rakamalide, a heeri fima ne wo ma alo a rakalixi wo benbae be ki naxe. ¹³ A wo xanuma ne, a barake sa wo xa fe, a man wo rawuya. A di gbegbe barife ragiri wo ma. Wo fa boxi daxamui fan sode, mengi, weni neene nun ture. A man fa wo xa ningee nun wo xa xurusee rawuya. A yi birin nabama ne boxi ma, a rakali naxan na wo babae be sofe ra wo yi. ¹⁴ A wo barakama ne dangife si birin na. Dibaritare mu fama lude wo ya ma, xeme ba, gine ba, xa na mu a ra xuruse. ¹⁵ Alatala wo ratangama ne fure doko moli birin ma, a nun fe jaaxi birin ma wo naxee kolonxi Misira boxi ma. Kono a yi fure rasanbama mixie nan ma naxee na wo rapaaxu. ¹⁶ Wo lan ne wo xa mixi birin faxa, wo Marigi Alatala naxee soma wo yi ra. Wo naxa kinikini e ma, wo man naxa e xa alae batu, alako e naxa wo ratantan.»

¹⁷ «Wo fama a mapoxunde wo boje ma, <Yi sie gbo dangife won tan na. Won tan nola sotoa nee ma di?» ¹⁸ Kono, wo naxa gaaxu e ya ra. Wo xa ratu wo Marigi Alatala naxan nabaxi Firawuna nun Misira boxi ra. ¹⁹ Wo bara fe xoxoxo to naxee doko e ma, tonxumae nun kaabanakoe naxee rabaxi. Wo bara wo Marigi Alatala senbe to a wo ramini ki naxe Misira boxi ma. Na nan a toma wo Marigi Alatala na moli rabama pamane birin na wo gaaxuxi naxee ya ra. ²⁰ Wo Marigi Alatala fama ne wo yaxuie birin halakide, hali naxee noxunma wo ma. ²¹ Wo naxa gaaxu e ya ra, barima wo nun wo Marigi Alatala na a ra, Ala belebele naxan magaaxu.»

²² «Wo Marigi Alatala fama ne yi jama keride a xuri xuri ra wo ya i. Wo mu noma e birin faxade waxati keren bun, xa na mu a ra wula i subee fama ne wuyade, e wo tooro. ²³ Wo Marigi Alatala fama ne yi mixie sode wo yi ra. E ifuma ne kira ma, han e sa halaki. ²⁴ A fama ne e xa mangee sode wo yi ra, wo e xili ralo. Mixi yo mu noma tide wo kanke. Wo e birin halakima ne.»

²⁵ «Wo e xa ala yailanxie ganma ne. Wo naxa mila e xa xee ma nun gbeti ma naxan na kuyee ma. Wo naxa na findi wo gbe ra alako a naxa findi wo fan be gantanyi ra, barima fe nan na ki wo Marigi Alatala naxan naharamuxi. ²⁶ Wo naxa na kuye mooli jaaxi raso wo xa banxi kui de, alako wo naxa halaki alo kuyee. Wo nee findima se jaaxi nan na barima a raharamuxi.»

8

Neemufe Alatala ma

¹ «Wo xa yi yaamari birin naba n naxan xaranfe wo be to loxo. Na nan fama a niyade wo xa simaya soto, wo fa findi jama gbegbe ra. Na temui, wo noma yi boxi sotode alo Alatala a rakalixi wo babae be ki naxe. ² Wo xa wo mapoxun jere xonkuye ma wo Marigi Alatala naxan nagiri wo ma yi gbengberenyi igirife ra yi je tongo naani bun ma. A yi fe xoxoxee rabaxi ne wo ra, alako wo xa wo yete magoro, a xa wo mato, a xa no a kolonde fe naxan na wo sondonme ma. A man xa no a kolonde xa wo wama a xa seriye mabanbanfe. ³ A bara wo xa fe magoro, a bara wo raxi kaame ra. A bara mana so wo yi ra, wo nun wo benbae mu donse naxan kolon. A a masen wo be na ki ne, a ibunadama mu noma balode donse xa kansan xun na, kon masenyi fan birin na naxan fatanxi Alatala ra. ⁴ Wo xa donmae mu jonxi, wo sanyie mu funtuxi yi je tongo naani bun ma. ⁵ Wo lan ne wo xa a kolon a wo Marigi Alatala na wo xurufe ne alo baba a xa di xuruma ki naxe. ⁶ Wo wo Marigi Alatala xa yaamari mabanban, wo xa wo yete suxu alo a wama a xon ma ki naxe, wo man xa gaaxu a ya ra.»

⁷ «Wo Marigi Alatala wo rasoma ne boxi fanyi ma xuree nun dulonyie na dennaxe. Ye gbegbe na na boxi bun ma, a man minima geya bunyi nun geya fari. ⁸ Boxi na a ra mengi, fundenyi maniye, weni bili, xore, kinkirinsi, oliwi, nun kumi na dennaxe. ⁹ Taami mu jonma sonon, se birin fama ne lude wo yi ra. Wure fama ne minide gemee kui, wure gbeeli fan sotoma ne geya kui.»

¹⁰ «Wo na wo dege han wo naxa luga, wo xa wo Marigi Alatala tantu yi boxi fanyi xa fe ra. ¹¹ Wo naxa wo yete ranemu wo Marigi Alatala xa fe ma de, tondife a xa yaamari nun a xa seriye rabatufe ra, n naxan xaranxi wo be to loxo. ¹² Wo na wo dege han wo naxa luga, wo na banxie ti, wo naxa sabati e kui, ¹³ wo xa xurusee xungbe nun a lanmae na wuya, wo xa gbeti nun wo xa xee ma na gbo, wo harige birin na gbo, ¹⁴ wo xa fenten wo yete ma a fanyi ra alako wo naxa wo yete igbo han wo xa neemu wo Marigi

Alatala ma, naxan wo raminixi Misira boxi ma konyiya kui. ¹⁵ A bara wo radangi gbengberen yire magaaxuxi ra, boximase xone kanyi nun tali na dennaxe, ye mu na boxi naxan ma. A naxa ye ramini fanye kui. ¹⁶ A naxa mana donse so wo yi ra gbengberenyi ma, wo benbae mu nu naxan kolon, alako a xa wo xa fe magoro, a xa wo mato, a fa no fe fanyi rabade wo be. ¹⁷ Wo naxa a mapoxun de a wo senbe nun wo xa koota nan yi harige fixi wo ma. ¹⁸ Wo xa wo ratu wo Marigi Alatala ma, a tan nan yi senbe fima wo ma, alako wo xa na harige birin soto. A man bara saate masen wo be to loxo a naxan tongo a nun wo babae ra.»

¹⁹ «Xa wo neemu wo Marigi Alatala ma, xa wo bira ala gbete batufe foxo ra, xa wo tuubi e be, xa wo wo magoro e be, n xa a fala wo be to loxo, wo halakima ne. ²⁰ Iyo, wo halakima ne alo Alatala si gbete halakixi ki naxe wo ya xori, barima wo mu wo tuli matixi wo Marigi Alatala xa masenyi ra.»

9

Isirayilakae Ala matandife

¹ «Isirayilakae wo wo tuli mati. To loxo wo na sigafe Yuruden nan igiride. Wo fama ne sie ragide naxee gbo wo be, e senbe dangi wo ra. Wo fa e xa taae tongo naxee tete itexi han. ² Wo fama Anaki xa die nan masotode, mixi senbema naxee gbangbalan, wo naxee kolon a fanyi ra. Wo bara a me, e a falama, «Nde noma tide Anaki xa die ya i?» ³ Wo noma a kolonde yakosi, a wo Marigi Alatala na a jerefe wo ya ra, alo te naxan se birin kanama. A tan nan yati e halakima, a e xa fe magoro wo ya xori. Wo e kerima ne, wo e birin halakima ne alo wo Marigi Alatala a masenxi wo be ki naxe. ⁴ Wo Marigi Alatala na e keru wo ya ra temui naxe, wo naxa wo yete matoxo de han wo xa a fala, «Alatala na a xexi muxu yi boxi masotoxi muxu xa tinxinyi saabui ra.» E xa fe kobi raba na a toxi Alatala e kerixi beenun wo xa be li. ⁵ Wo naxa a mapoxun de a wo be sotoxi wo xa tinxinyi nun wo xa fanyi nan ma. Alatala yi sie kerima e xa yuge kobi nan ma, a man xa nate rakamali a naxan tongo wo babae Ibrahima, Isiyaga, nun Yaxuba be. ⁶ Wo xa a kolon wo xa tinxinyi xa mu a niyaxi wo Marigi Alatala yi boxi fanyi soxi wo yi ra a xa findi wo gbe ra. Nama xurutare nan na wo ra.»

⁷ «Wo xa wo ratu a ma wo wo Marigi Alatala raxono ki naxe gbengberenyi ma. Wo naxa neemu wo keli loxo ma Misira, han wo so loxo be, wo nu xurutarepa rabama ne wo Marigi Alatala ra. ⁸ Wo Alatala raxono ne Xorebe geya fari han a naxa wa wo

faxafe. ⁹ N to te geya fari alako n xa walaxe geme daaxi tongo naxan findi saate ra Alatala nun won tan tagi, n naxa yanyi tongo naani nun kœ tongo naani raba geya fari, n mu taami don, n mu ye fan min. ¹⁰ Alatala naxa yi walaxe geme daaxi firinyie so n yi ra, a naxan sebe a xonye ra. Alatala naxan fala wo be te tagi, wo nu malanxi loxœ naxe geya fari, na birin sebexi walaxe ma.»

¹¹ «Yi yanyi tongo naani nun yi kœ tongo naani dangi xanbi, Alatala naxa yi walaxe geme daaxi firinyi so n yi ra naxan findi saate ra. ¹² Alatala naxa a fala n be, «Keli, i xa goro mafuren barima i xa jama i naxan naminixi Misira boxi ra, e bara yangoe belebele raba, e bara e ba kira ma n naxan masen e be, e bara kuye yailan wure raxunuxi ra.» ¹³ Alatala man naxa yi masen n be, «N bara a to yi jama, jama xurutare na a ra. ¹⁴ Keli be, n xa e halaki, n xa e xili jon dunja ma. N i mafindima jama gbegbe ra naxan senbe gbo, e man wuya, dangi boore jama ra.» ¹⁵ N naxa goro geya fari, naxan nu luxi alo a na te nan tagi, na walaxe firinyie suxuxi n yi ra, Ala xa saate sebexi naxee ma. ¹⁶ Na temui n naxa a to wo bara yunubi fe raba wo Marigi Alatala ra. Wo ninge yailan wure raxunuxi ra. Wo wo ba kira ma Alatala naxan masen wo be. ¹⁷ N naxa yi walaxe geme daaxi firinyie suxu n belexe firinyi ra, n fa e wole, e naxa iboo wo ya xori.»

¹⁸ «N naxa bira boxi Alatala ya i alo n naxan naba a singe. N naxa lu naa yanyi tongo naani nun kœ tongo naani, n mu taami don, n mu ye fan min. N na birin naba wo xa yunubi nan ma fe ra, naxan napaaxuxi Alatala ma, a a raxono. ¹⁹ N naxa gaaxu Alatala xa xone ra a xonoxi wo ma naxan ma han a wa wo halakife. Kono Alatala man naxa n ma maxandi suxu. ²⁰ A boje nu texi Haruna nan ma a gbe ra han a wa a halakife, kono n naxa Ala maxandi Haruna fan be. ²¹ N naxa ninge tongo wo naxan yailanxi, naxan findixi wo xa yunubi fe ra, n a woli te xora, n a iwuru han a findi xube ra. N naxa na xube ibagan susui ye xora naxan kelima geya kon na.»

²² «Wo man bara Alatala raxono Tabera, Masa, nun Kibiroti Hataawa. ²³ Alatala to wo xee kelife Kadesi Barineya yi xeraya ra, «Wo siga, wo xa boxi tongo n naxan soxi wo yi ra,» wo naxa wo Marigi Alatala xui matandi. Wo mu la a fala xui ra, wo mu na fan suxu nondi ra. ²⁴ Kabi n naxa sa wo kolon, wo xurutare fe nan tun nabafe Alatala ra.»

²⁵ «Alatala to wa wo faxafe, n naxa n felen boxi ma, n a maxandi yanyi tongo naani nun kœ tongo naani bun ma. ²⁶ N naxa Alatala maxandi, «Marigi Alatala, i naxa i yete xa jama halaki, i jama naxan xa xoreya soxi a yi i xa gboe saabui ra, i naxan naminixi Misira boxi ma i senbe ra. ²⁷ I ratu i xa konyie ma, Iburahima, Isiyaga, nun

Yaxuba. I naxa i kobe rato yi jama xa xaxili xɔrɔxɔya ma, e xa jaaxui, nun e xa yunubi ma,²⁸ alako Misirakae naxa a fala, “Alatala mu nɔma yi mixie xaninde bɔxi ma a dennaxe laayidi tongoxi e be. A e xɔnxi ne. A e ramini alako a xa sa e faxe gbengberenyi ma.” >²⁹ Alatala i xa jama nan lanxi e ma. I gbe nan na e ra, i naxee xɔreyaxi i senbe nun i xa mangeya ra.»

10

Ala xa xanunteya

¹ «Na temui Alatala naxa yaamari fi n ma. A naxe, <Walaxe geme daaxi firin yailan alo a singee nu ki naxe. I man xa kankira wuri daaxi yailan. Na temui i xa fa n yire geya fari. ² N man gbilenma ne yi seriye sebe ra naxan nu na boore walaxee ma, i naxee kanaxi. I fama e sade na kankira nan kui.> ³ N naxa kankira yailan wuri mooli nde ra naxan xɔrɔxɔ. N naxa walaxe geme daaxi firin fan yailan naxan maniya booree ra. N naxa te e ra geya fari. ⁴ Alatala naxa sebeli ti yi walaxe neene ma, alo naxan singe nu sebexi booree ma. Yi yaamari fu, a naxee yaxaran wo be geya fari te tagi wo nu malanxi temui naxe, Alatala naxa e so n yi ra. ⁵ N naxa goro geya fari, n fa e sa kankira kui, n naxan yailanxi. E naxa lu naa alo Alatala a fala n be ki naxe.»

⁶ Isirayilakae naxa keli Bene Yakan kolonyie ra sigafe ra Mosera. Haruna laaxira menni ne, a naxa bende soto naa. A xa di Eleyasari naxa findi a joxoe ra serexedubeja kui. ⁷ Na dangi xanbi Isirayilakae naxa siga Gudugoda. E to keli Gudugoda, e naxa siga Yotobata, xure gbege na bɔxi naxan ma. ⁸ Na waxati bun ma, Alatala naxa wali taxu Lewi bɔnsɔe ra, e xa findi kankira xaninyie ra, e xa ti Alatala ya i a xa wali rabafe ma, e man xa duba jama be Alatala xili ra. Na nan nabafe han to loxoe. ⁹ Na fe na a toxi Lewi bɔnsɔe mu ke sotoxi e ngaxakerenyie ya ma. Alatala nan na e tan malima ra alo a a fala ki naxe.

¹⁰ «N naxa lu geya fari yanyi tongo naani nun koe tongo naani alo n naxan naba singe ra. Alatala man naxa n ma maxandi suxu, barima a mu waxi wo faxafe. ¹¹ Alatala naxa a masen n be, <Nama rapere. E xa so bɔxi ma n nan nakalixi naxan na e babae be sofe ra e yi.> »

¹² «Yakosi fa, Isirayilakae wo Marigi Alatala wama wo xa munse raba? A wama ne wo xa gaaxu a ya ra alako wo xa wo jere a xa kira xon ma, wo xa a xanu, wo xa a rabatu wo boje fiixe nun wo nii birin na. ¹³ Alatala wama ne wo xa a xa yaamari raba,

wo xa a xa seriye rabatu, n naxan soxi wo yi ra to loxo, alako wo xa simaya xa fan.¹⁴ Wo Marigi Alatala nan gbe na koore nun boxi ra, a nun se naxan birin na a ma.¹⁵ Alatala wo babae nan xanu. Yakosi fa wo tan nan na e bonsa ra, a wo tan nan sugandixi boore sie tagi, alo wo a toxi ki naxe to loxo.»

¹⁶ «Wo lan ne wo xa wo xaxili raseniyen, wo naxa xurutarepa raba sonon,¹⁷ barima wo Marigi Alatala keren peti nan na Ala ra, mangee xa mange, Ala belebele senbema magaaxuxi, naxan mu mixi rafisa a boore be, naxan mu kiiti jaaxi kobiri rasuxuma.¹⁸ A tan nan kiridie nun kaape ginne kantama ra. Xonne rafan a ma, a donse nun sose soma e yi ra.¹⁹ Wo tan fan, wo hinne xonne ra naxee na wo ya ma. Wo xa wo mapoxun xone nan nu na wo tan fan na Misira boxi ma.²⁰ Wo xa gaaxu wo Marigi Alatala ya ra, wo xa tuubi a be, wo xa bira a foxo ra, wo man xa wo rakali a tan nan xili ra.²¹ A tan nan na wo xa nore ra. A tan nan na wo Marigi Ala ra, naxan kaabanakoe nun fe magaaxuxie rabaxi wo ya xori.²² Wo babae nu fama temui naxe Misira, e mu nu dangixi mixi tongo solofere ra. Yakosi wo Marigi Alatala bara wo rawuya dangi tunbuie ra naxee na koore ma.»

11

Won ma xanunteya Ala be

¹ Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo tuubi a be, wo xa a xa yaamari, a xa seriye, a xa masenyi, nun a xa tonyi rabatu temui birin.

² Wo xa a kolon to loxo wo xa die mu Alatala xa kaabanako magaaxuxie toxi e ya ra. E mu wo Marigi Alatala xa seriye mexi e tuli ra.³ E mu a xa laamatunye toxi Misira, a nun a naxan nabaxi Firawuna nun a xa boxi birin na.⁴ E man mu fe toxi a naxan nabaxi Misira soorie ra, e xa soe nun gisee ra. E mu a to Ala Misira soorie madulaxi Kale Baa ma ki naxe, e to bira wo foxo ra, Alatala fa e birin halaki kerenyi ra.⁵ E man mu fee toxi a naxee raba gbengberenyi ma beenun wo xa be li.⁶ A naxa wo ratanga Datan nun Abirami ma, naxee findi Eliyabi xa di xeme ra Ruben bonsa ya ma. Isirayilakae birin ya xori, boxi naxa a rabi, a fa a raxutu e nun e xa denbayae birin ma, e xa kiri banxie, nun mixi birin ma naxee nu biraxi e foxo ra.⁷ Wo tan nan yati bara fe belebelee to Alatala naxee rabaxi.

⁸ Na nan a toxi, wo lan wo xa yi seriye rabatu n naxan xaranfe wo be to loxo, alako wo xa limaniya soto yi boxi masotofe ra wo na sigafe dennaxe.⁹ Wo xa yi raba

alako wo xa bu boxi ma Alatala a kalixi naxan xa fe ra, a sofe ra wo babae nun e bonsoee yi, xipe nun kumi gbegbe na boxi naxan ma. ¹⁰ Wo fama boxi naxan sotode, a mu luxi alo Misira boxi, wo kelixi dennaxe. Misira tan, wo na ge xe sade, fo wo nu ye maxanin a ma laakoe daaxi wo sanyi ra. ¹¹ Wo fama boxi naxan sotode, geya nun gulunba yire na a ra, tune ye naxan nafanma a fanyi ra. ¹² Boxi na a ra wo Marigi Alatala jengi saxi naxan xon. A man fa meeni a ma, keli je fole han je jonyi.

Ala xa laayidi

¹³ Xa wo yi seriye ratinme a fanyi ra n naxan xaranxi wo be yi ki to loxoe, xa wo wo Marigi Alatala xanu, wo a xa seriye raba boje fiixe ra nun wo nii ra, ¹⁴ a tune rafama ne wo xa boxi ma, jeme a nun sogofure, alako wo xa harige fanyi soto, alo mengi, weni neene, a nun ture. ¹⁵ A man jooge fan nafanma ne wo xa boxi ma wo xa xurusee naxan donma. Wo baloe gbegbe sotoma ne, wo a don han wo luga. ¹⁶ Wo xa fe mooli birin naba alako fefe yo naxa wo ba yi kira fanyi xon ma. Wo naxa wo igoro ala gbete batufe ra. ¹⁷ Xa wo na fe mooli raba, Alatala xonoma ne wo ma. Na temui a a niyama ne tune mu fa sonon, sansi yo mu fanma boxi ma sonon, wo fa halaki yi boxi ma Alatala naxan soxi wo yi ra.

¹⁸ Wo xa yi seriye rasabati wo boje ma nun wo nii ma. Wo nde xiri wo belexe nun wo tigi ra tonxuma ra, alako wo naxa neemu a ra. ¹⁹ Wo xa a xaran wo xa die ra wo xa banxie kui, wo xa biyaasie kui, wo sa temui, wo keli temui. ²⁰ Wo xa a sebe wo xa banxie nun wo xa naadee ma. ²¹ Na nan a toma wo xa simaya nun wo xa die xa simaya xon kuyama boxi ma Alatala naxan laayidixi wo benbae be han dunja rajonyi. ²² Xa wo yi seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan xaranxi wo be, xa wo wo Marigi Alatala xanu, xa wo wo jere a xa kira xon ma, xa wo bira a foxo ra, ²³ Alatala fama ne yi sie birin keride wo ya xori, wo fa no e ra, naxee gbangbalan wo be, naxee senbe gbo wo be. ²⁴ Wo na wo sanyi ti dennaxe birin ma, naa findima wo gbe nan na. Wo xa boxi italama keli gbengberenyi ma han Liban, keli Efirati xure ma han Mediteran Baa ra. ²⁵ Mixi yo mu suusama tide wo ya ra. Wo na siga boxi naxan yo ma, wo Marigi Alatala a niyama ne mennikae xa gaaxu wo ya ra, e boje mini alo a masenxi wo be ki naxe.

²⁶ Wo a mato, n bara barake nun danke sa wo ya i to. ²⁷ Xa wo wo Marigi Alatala xa seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan soxi wo yi ra to, wo barake sotoma ne. ²⁸ Kono xa wo mu wo Marigi Alatala xa seriye ratinme, xa wo wo ba kira xon ma n naxan soxi

wo yi ra to, xa wo bira ala gbetee fɔxɔ ra wo mu naxee kolon, wo danke nan sɔtɔma.

²⁹ Wo Marigi Alatala na wo xanin bɔxi ma a fama naxan sode wo yi ra, wo dube masenyi tima Garisimi geya nan fari, wo danke masenyi tima Ebali geya nan fari. ³⁰ Na geyae na Yuruden naakiri nan ma, kira xanbi ra naxan na sogegorode, Kanaankae xa bɔxi ma naxee sabatixi Araba, Giligali ya tagi, More wuri belebele fe ma. ³¹ Wo na Yuruden igiri sigafe ra bɔxi ma wo Marigi Alatala dennaxe sofe wo yi ra, menni findima wo gbe nan na, wo man fa sabati naa. ³² Wo lan ne wo xa fenten yi seriye nun yi yaamarie ma, n naxee soxi wo yi ra to lɔxɔe.

12

Sali xa seriye

¹ Wo xa yi seriye nun yaamarie rabatu bɔxi ma, wo babae Marigi Alatala dennaxe sofe wo yi ra. ² Wo xa yire birin kana geyae fari nun fɔtɔnyie kui, yi sie kuyee batuma dennaxe. Wo fama yi sie keride. ³ Wo xa e xa serexebadee kana, wo xa e xa geme tɔnxumae kana, wo xa e xa Aseri wuri masolixie gan, wo xa e xa kuyee rabira, wo xa e xilie nɔn naa.

⁴ Wo naxa wo Marigi Alatala batu na mɔoli ra de. ⁵ Wo xa Alatala fen yire nde a dennaxe sugandima wo bɔnsɔe ya ma. Na findima Ala xa yire nan na, a xili matɔxɔma dennaxe. Wo xa siga menni ⁶ wo xa serexee mɔoli birin bade, alɔ serexe gan daaxie, serexe naxee mu ganma, farilee, bogi singee, serexe naxee bama alako wo waxɔnfe xa raba, janige serexee, nun xuruse di singee. ⁷ Wo xa wo xa serexee don menni, wo tan nun wo xa denbayae. Wo xa jɛlexin harige ra, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma.

⁸ A mu lanma kankan xa a yete waxɔnfe raba, alɔ wo a rabafe ki naxe yakɔsi, ⁹ wo to mu so bɔxi ma, wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma malabude ra. ¹⁰ Kɔnɔ wo na Yuruden igiri, wo na sabati bɔxi ma wo Marigi Alatala a dennaxe fima wo ma, a fama ne wo ratangade wo yaxuie birin ma naxee na wo rabilinyi, wo fa sabati naa bɔɲesa kui. ¹¹ Na temui, menni findima wo Marigi Alatala xa yire sugandixi nan na, a xili matɔxɔma dennaxe. Wo xa wo xa serexee ba menni ne, n naxee yamarixi wo ra, alɔ serexe gan daaxie, serexe naxee mu ganma, farilee, bogi singee, a nun serexe naxee bama alako wo waxɔnfe xa raba. ¹² Wo jɛlexinma ne wo Marigi Alatala ra, wo tan, wo xa die, wo xa konyie nun Lewi xa die naxee na wo ya ma barima bɔxi mu na e tan be naxan findi e ke

ra.

¹³ Wo naxa wo xa serexe gan daaxie ba wo waxonde. ¹⁴ Wo e bama yire ne wo Marigi Alatala dennaxe sugandima wo bonsœ ya ma. N naxan birin yamarixi wo ra, wo xa a birin naba menni. ¹⁵ Kono i noma sube don daaxi faxade, Ala naxan fixi i ma, yire birin i na sabati dennaxe. Mixi seniyenxi nun mixi seniyentare noma a donde, alo xeli nun toœe. ¹⁶ Kono wo mu lan wo xa sube wuli min, wo xa a ifili boxi ma alo ye.

¹⁷ Wo mu lan wo xa mengi, weni neene, nun ture don wo xonyi, naxee findima wo xa farile ra Alatala be. Wo mu lan wo xa wo xa xuruse di singee fan don wo xonyi, wo naxee bama serexe ra Alatala be, serexe naxee bama alako wo waxonfe xa raba wo be, nun wo xa janige serexee. Wo mu lan wo xa wo xa bogi singee fan don wo xonyi, wo naxee bama serexe ra. ¹⁸ Wo lan wo xa na see birin don wo Marigi Alatala nan ya i a xa yire sugandixi kui. Wo tan, wo xa die, wo xa konyie, a nun Lewi xa die naxee na wo ya ma, wo xa na serexee don menni jexixinyi kui wo Marigi Alatala ya i, a naxan fixi wo ma. ¹⁹ Wo wo jengi sa Lewi xa die xon ma a fanyi ra. Wo naxa neemu e ma.

²⁰ Wo Marigi Alatala na wo xa boxi ragbo ye, alo a a laayidixi wo be ki naxe, xa wo wa sube nan xon ma, wo noma na donde han wo wasa. ²¹ Xa wo makuya Alatala xa yire sugandixi ra a xili matoxoma dennaxe, wo noma xurusee faxade, wo Marigi naxee fixi wo ma, wo fa na sube don n ma seriye ki ma wo xonyie han wo wasa. ²² Mixi seniyenxi nun mixi seniyentare noma e donde alo xeli nun toœe. ²³ Kono wo mu lan wo xa sube wuli min, barima wuli findixi nii nan na. A mu lan wo xa sube nun a wuli don. ²⁴ Wo naxa wuli min, wo xa a ifili boxi ma alo ye. ²⁵ Wo naxa a min alako wo xa seewa, wo tan, nun wo xa die hali wo dangi xanbi. Wo xa fe tinxinxie raba, Alatala wama naxee xon.

²⁶ Xa wo wama serexe seniyenxi nan bafe Alatala be, alako wo waxonfe xa raba wo be, wo xa na serexe ba yire ne Alatala dennaxe sugandima. ²⁷ Naxan findixi serexe gan daaxi ra, wo xa na sube nun na wuli sa wo Marigi Alatala xa serexebade. Naxan findixi serexe boore daaxi ra, wo xa a wuli ifili wo Marigi Alatala xa serexebade, wo fa a sube tan don.

²⁸ Wo wo tuli mati, wo lan ne wo xa yi seriye ratinme n naxan soxi wo yi ra, alako wo xa seewa, wo tan nun wo xa die hali wo faxa xanbi abadan, barima fe fanyi na a ra naxan nafan wo Marigi Alatala ma.

²⁹ Wo Marigi Alatala na ge sie halakide wo saabui ra, wo na sabati e xa boxi ma,

³⁰ wo xa wo yete ratanga e xa fe kobi rabafe ma, e halaki xanbi. Wo xa wo yete ratanga e xa alae maxorinfe ma. Wo naxa a fala, «Yi sie nu tuubi rabirama e be di? N fan waxi na nan nabafe.» ³¹ Wo naxa na mooli raba wo Marigi Alatala ra, barima e nu fe kobie rabama e xa alae be Alatala mu wama naxee xon. Mixi nan nu e ra, naxee nu e xa die ganma e xa kuyee be serexe ra.

13

Kuye batue

¹ Wo lan ne wo xa yi seriye raba a raba ki ma n naxan soxi wo yi ra. Wo naxa sese ba a ra, wo man naxa sese fan sa a xun ma. ² Xa namiponme nde, xa na mu a ra waliyu nde, ³ sa kaabanakoe fe nun tonxuma fe raba wo ya xori, a man fa a fala wo be, «Won bira kuye batufe foxo ra, wo tan mu alae naxee kolon,» ⁴ wo naxa wo tuli mati na namiponme ra a nun na waliyu ra de. Wo Marigi Alatala nan fama wo matode na ki, alako a xa no a kolonde xa a xa xanunteya na wo sondonme ma, xa wo a xanuxi wo nii ra. ⁵ Wo lan wo xa tuubi rabira wo Marigi Alatala nan keren be, wo xa gaaxu a ya ra, wo xa a xa yaamarie raba, wo xa a xui rabatu, wo xa a keren nan batu, wo xa bira a foxo ra. ⁶ Yi namiponme nun yi waliyu mooli lan ne a xa faxes, barima a bara wa wo boje ratefe wo Marigi Alatala ma naxan wo raminixi konyiya kui Misira boxi ma. E bara wo ba kira xon Alatala wo tixi naxan na. Wo xa fe jaaxi jon wo tagi.

⁷ Xa wo ngaxakerenyi, xa na mu a ra wo xa di, xa na mu a ra wo xa baate gine, xa na mu a ra wo boore naxan naxanxi wo ma alo wo yete, sa wo manahane alako wo xa ala gbete batu, wo tan mu naxan kolon, wo babae fan mu naxan kolon, ⁸ si gbete naxee batuxi wo rabilinyi nun naxee makuya wo ra, keli boxi tuxui ma sa dexo boore tuxui ra, ⁹ wo naxa tin e xa woyenyi ra, wo naxa wo tuli mati e ra. Wo naxa kinikini e ma, wo naxa e noxun, wo man naxa e kanta. ¹⁰ Wo lan ne wo xa na kanyo faxes, wo a gono geme ra, nama fan fa a magono. ¹¹ Wo xa a magono han a xa faxes, barima a bara kata a xa wo ragbilen wo Marigi Alatala foxo ra naxan wo raminixi konyiya kui Misira boxi ma. ¹² Isirayilakae birin na na fe me, e luma gaaxui kui. Na temui na fe kobi mooli mu noma rabade wo tagi sonon.

¹³ Xa wo a me taa nde xa fe ra, wo Marigi Alatala wo rasabatima dennaxe, ¹⁴ a mennika ndee a falama e booree be, «Won xa kuye neene ndee batu,» ¹⁵ a lanma wo xa na mixi kobie xon nafen alako wo xa e kepa kolon. Wo xa a kolon xa na fe kobi bara

raba wo tagi. ¹⁶ Xa a sa na ki ne, wo xa na taakae birin faxa santidegema ra. Wo xa na taa halaki nun a xa xurusee birin na. ¹⁷ Wo e harige birin malanma taa tagi ne, wo te sa a ma, wo taa birin gan wo Marigi Alatala ya i. Naa fama findide boxi rabepinxi nan na. Menni tan mu findima taa ra sonon. ¹⁸ Wo naxa na se ratonxi sese tongo wo yete be, wo na naxan ganfe alako nde xa ba Alatala xa xone ra, a xa kinikini wo ma, a xa wo rawuya alo a rakalixi ki naxe wo babae be. ¹⁹ Xa wo tuubi rabira wo Marigi Alatala be a xa seriye rabatufe ma, n naxan soxi wo yi ra to loxo, xa wo fe tinxinxi raba wo Marigi Alatala ya i, a fama ne na heeri birin fide wo ma.

14

Nonfe seriye

¹ Marigi Alatala xa die lanxi wo tan nan ma. Xa faxe fa sa ti, Wo naxa wo yete maxaba, wo naxa wo xunsexe bi wo tigi de ra. ² Wo bara findi wo Marigi Alatala xa pama seniyenxi ra. A wo tan nan sugandixi boxi pama birin tagi, wo xa findi a gbe ra.

Sube radaxamuxi nun a radaxamutare

³ Wo mu lan wo xa se seniyentare don. ⁴ Subee nan yi ki, wo lan wo xa naxee don: ninge, yexee, si, ⁵ xeli, gaale, tooka, muntui, wulai si, geya fari sube naxan maniyaxi yexee ra, yaale, ⁶ sube naxee tore itaxunxi, e man na jooge don, e gbilen a rate ra e kon na.

⁷ Konon na subee ya ma, naxee tore itaxunxi firinyi ra, naxee jooge donma, e man fa gbilen a rate ra e kon na, ndee na e ya ma wo naxa e don alo joxome, yere, nun yere maniye. E findixi sube seniyentaree nan na wo be, barima e jooge donma, e man fa gbilen a rate ra e kon na, konon e tore mu itaxunxi firinyi ra. ⁸ Xose naxan tore itaxunxi firinyi ra, konon a mu jooge donma, a man xa gbilen a rate ra a kon na, na nan a findixi sube seniyentare ra wo be. Wo naxa na sube don, wo man naxa wo belexe din a binbi ra.

⁹ Yexe naxee na ye xora, bele na naxee birin be a nun xalee, wo lan wo xa nee nan don. ¹⁰ Konon wo mu lan wo xa yexe don bele mu naxan be a nun xale. Wo xa nee kolon yexe seniyentare ra.

¹¹ Wo noma xoni seniyenxi birin donde. ¹² Konon xonie xilie nan yi ki wo mu lan wo xa naxee don: yube, sege, xaruma gbontoe, ¹³ a nun e maniye birin. ¹⁴ Xaaxa fan wo naxa na don a nun a maniye birin. ¹⁵ Xundi, kofole, a nun tagarantongoe, ¹⁶ wo naxa e don a nun e maniye birin. ¹⁷ Gbongboe, yedonme, ¹⁸ laaba, tuka, a nun e maniye birin,

wo naxa e don. ¹⁹ Nimase xunxuri gabutenyi kanyi birin raharamupaxi. Wo mu lan wo xa e don. ²⁰ Wo lan wo xa nimasee nan don naxee seniyenxi.

²¹ Wo naxa sube don naxan faxaxi a yete ma. Wo xa a so xɔɲe Ala kolontaree yi ra, naxee na wo xɔnyi, alako e xa a don, xa na mu wo xa a mati mixi gbetee ma. Wo tan bara findi wo Marigi Alatala xa jama seniyenxi ra.

Wo naxa si yɔɲe jin a nga xipe ye ra.

Farile

²² Wo sansi naxan birin nawalima xe ma, wo lan ne wo xa farile ba a ra ne yo ne. ²³ Wo xa na farile don yire wo Marigi Alatala xili matɔxɔma dennaxe. Wo xa farile findima wo xa mengi, wo xa weni neene, wo xa ture, wo xa xurusee xa di singee nan na. Wo xa na ba alako wo nɔma gaaxude wo Marigi Alatala ya ra ki naxe lɔxɔe birin. ²⁴ Xa a sa li wo sabatide makuya wo Marigi Alatala xili matɔxɔde ra, na kote xaninfe xɔɔxɔma ne wo be, barima wo Marigi Alatala bara barake gbegbe fi wo ma. ²⁵ Na temui wo xa wo xa farile masara kobiri ra, wo fa na xanin wo Marigi Alatala xili matɔxɔde. ²⁶ Menni wo nɔma xurusee, weni, nun wo waxɔnse gbete sarade, alako wo nun wo xa denbayae xa wo dege wo Marigi Alatala ya i seewe kui. ²⁷ Wo naxa neemu Lewikae ma naxee sabatixi wo ya ma, barima se mu na e be naxan findima e ke ra.

²⁸ Ne saxan yo ne saxan wo xa wo xa sansi farile birin nagata wo xɔnyi. ²⁹ Na temui Lewikae, ke mu na naxee be, wo xa xɔnee, kiridie, a nun kaape gine naxee na wo ya ma, e birin xa fa e degede wo xɔnyi han e luga. Na kui wo Marigi Alatala fama barake sade wo xa fe birin ma.

15

Dipefe doni ma

¹ Ne solofere yo ne solofere wo xa dipe donie ma. ² Na seriye lan a xa raba yi ki ne: Feere kanyie naxee birin doni beinxi e ngaxakerenyi be, e lan ne e xa dipe na doni ma. Wo mu lan wo xa wo boore nun wo ngaxakerenyi paxankata doni fife ma ne kui Alatala naxan sugandixi. ³ Wo lan wo xa dɔxɔ Ala kolontare nan na a xa wo xa doni fi, kɔnɔ wo naxan donixi wo ngaxakerenyi be, wo lan ne wo xa dipe na ma. ⁴ Na nan a toma setare mu kolonma wo ya ma, barima Alatala barake gbegbe sama ne wo xa fe boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe soxi wo yi ra ke ra, alako a xa findi wo gbe ra. ⁵ A na rabama ne xa wo bira wo Marigi Alatala xui fɔxɔ ra. Wo xa a xa yaamari rabatu, n naxan

falaxi wo be to loxo. ⁶ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa fe alo a masen ki naxe. Wo kobiri donima ne pama gbegbe be, konso wo tan mu doni tongoma. Wo fama ne dangide pama gbegbe ra, mixi yo mu dangima wo ra.

⁷ Xa setare na wo ngaxakerenyie ya ma wo nun naxee sabatixi boxi keren ma wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, wo naxa wo nii raxutu, wo xa tondi doni bepinde e be. ⁸ Wo lanma ne wo xa a doni seewe kui a hayi na naxan ma. ⁹ Wo xa wo meeni ki fanyi ra, xaxili paaxi naxa no wo ra a falafe ra, «A gbe mu luxi je solofere nde xa a li, a lan mixi xa dije doni ma je naxan na.» Wo xa wo meeni, wo naxa kinikinitarepa masen wo ngaxakerenyi setaree be tondife se nde sode a yi ra. Na na raba, a a yaxaseri masama ne Alatala be wo xa fe ra, wo fa findi yunubitoe ra. ¹⁰ Wo lan ne wo xa a ki boje fiixe ra. Wo na boje fanyi naxan nabaxi na ki, wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa walie wo na so naxee yo ya ma. ¹¹ Setaree luma ne wo xa boxi ma, na nan a toxi n na a falaxi wo be wo xa hinne wo ngaxakerenyie ra, misikiine a nun setare naxee na wo xa boxi ma.

Konyie xoro yafe

¹² Xa wo ngaxakerenyi Eburu xeme, xa na mu a ra gine, a yete mati wo ma konyi ra, a walima ne wo be je senni. A je solofere nde wo xa a xoro ya. ¹³ Wo man naxa a bepin a yi igeli ra. ¹⁴ Wo Marigi Alatala se naxan birin fixi wo ma barake ra alo yexee, si, mengi, a nun weni, wo xa na ndee so a yi ra. ¹⁵ Wo wo ratu a ma konyi nan nu wo fan na Misira, wo Marigi Alatala fa wo xun sara. Na fe na a toxi, n yi seriye soxi wo yi ra to loxo.

¹⁶ Xa konyi nde fa a fala wo be a mu kelima wo xa denbaya ya ma barima wo barafan a ma, ¹⁷ na temui wo se tunbase nan tongoma. Wo a tuli tunba banxi naade ma. Na temui a bara findi wo xa konyi ra kude. Wo na mooli nan nabama wo xa konyi gine fan na. ¹⁸ Wo naxa nimisa xoreya fife ra wo xa konyi ma, barima a xa wali je senni bun ma bara wo rageeni doko firin dangi walike sare ra. Na kui wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa wali birin ma na xa fe ra.

Xuruse di singe

¹⁹ Wo xa ninge, yexee, nun si di xeme singe naxee barima, e birin findima wo Marigi Alatala nan gbe ra. Wo mu lan wo xa ninge xeme di singe rawali, wo man mu lan wo xa yexee di xeme singe xabe maxaba a ma. ²⁰ Je yo je wo tan nun wo xa denbaya nan na donma yire, wo Marigi Alatala xa yire sugandixi. ²¹ Xa a mabenxi, xa a ya

kanaxi, xa na mu fure gbete na a ma, wo naxa na fi wo Marigi Alatala ma serexe ra. ²² Wo noma na donde wo xonyi ne, wo nun mixi seniyenxie, xa na mu a ra, mixi seniyentaree, alo wo xeli nun tooke donma ki naxe. ²³ Kono wo naxa sube wuli don de. Wo a ifilima boxi nan ma alo ye.

16

Saya Maleke Dangi Sali

¹ Abiba kike ra, wo xa Saya Maleke Dangi Sali raba wo Marigi Alatala xa fe ra, barima na kike kui, wo Marigi Alatala wo ramini Misira ra ke nan na. ² Wo serexe naxee bama wo Marigi Alatala be Saya Maleke Dangi Sali loxe, e tongoma xuruse nan ya ma: yexee, si, xa na mu a ra ninge. Na serexe bama Alatala xili matoxode ne.

³ Wo naxa taami lebini daaxi don na sali xi solofere bun ma. Wo lan wo xa taami lebinitare nan don naxan findi kinikini taami ra. Na nan wo ratuma gbate ma, wo keli gbate naxan kui Misira boxi ma. Na a niyama ne wo mu neemu wo mini loxe ma Misira boxi ra. ⁴ Na xi solofere bun ma, a mu lan lebini siya xa to wo xonyi, wo xa boxi birin ma. Wo serexe naxan bama a xi singe nunmare ra, na mu lan a xa lu han geesege.

⁵ Na Saya Maleke Dangi Sali serexe mu lan a xa raba yire birin, wo Marigi Alatala wo rasabatixi dennaxe. ⁶ Wo a bama yire keren peti ne, wo Marigi Alatala xili matoxode seniyenxi. Na serexe bama nunmare nan na soge goro temui, wo mini waxati naxan ma Misira boxi ma. ⁷ Wo sube pinma ne, wo a don yire wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi. Kuye na iba, wo fa siga wo xonyi. ⁸ Xi senni bun ma, wo taami lebinitare nan donma. A xi solofere loxe wo malanyi belebele raba wo Marigi Alatala xa binye bun ma. Wo naxa wali yo raba na loxe.

Xe Xabe Sali

⁹ Wo na mengi xaba folo, wo loxoxun solofere nan kontima, ¹⁰ wo fa Loxoxunyie Sali raba wo Marigi Alatala be. Wo Marigi Alatala barake naxan fixi wo ma wo sotose ra, wo xa nde ba wo janige ra na barake bere ra. ¹¹ Wo seewama ne wo Marigi Alatala ra yire a dennaxe sugandixi a xili falafe ra, wo tan nun wo xa die, wo xa konyie, Lewikae naxee na wo xonyi, xonee, kiridie, a nun kaape ginee. ¹² Wo xa ratu konyi nan nu na wo ra Misira boxi ma. Wo lan ne wo xa yi seriye rapere a rapere ki ma.

Bage Ti Sali

¹³ Wo na ge wo xa sansie bonbode lonyi ma, wo naxa weni bogi fan bundu, wo xa Bage Ti Sali raba xi solofere bun ma. ¹⁴ Wo xa seewa na sali kui, wo tan, wo xa die, wo xa konyie, Lewikae, xone, kiridie, a nun kaane ginnee naxee na wo xonyi. ¹⁵ Wo yi sali rabama xi solofere nan bun ma wo Marigi Alatala be a na dennaxe sugandi, barima wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa xe wali nun wo xa wali birin ma, wo fa seewa ki fanyi ra.

¹⁶ Ne yo ne, xeme naxan birin na wo ya ma, e lan ne e xa ti e Marigi Alatala ya i sanya saxan, yire a dennaxe sugandixi: Taami lebinitare sali, Loxoxunyie sali, a nun Bage ti sali. Wo mu lan wo xa siga Alatala ma wo yi igeli ra. ¹⁷ Wo keren keren ma fama serexe nan na wo naxi naxan na, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma barake ra.

Seriye rapere ki

¹⁸ Taae birin kui, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma, bonsae yo bonsae, wo kiitisae nan sugandima, e xa jama makiiti tinxinyi kui. ¹⁹ Wo naxa topege kiiti sa de, wo man naxa ti mixi yo xon ma. Wo naxa tin fe nde xa wo madaxu, barima se noma nondi falee findide ne donxui ra, e nondi mafindi wule ra. ²⁰ Wo lanma wo xa kiiti tinxixi yati nan sa, alako wo xa simaya soto, wo man xa no boxi masotode wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma.

Kuye rabatufe

²¹ Wo mu lan wo xa Aseri wuri masolixi ti serexebade fe ma, wo dennaxe yailanxi wo Marigi Alatala be. ²² Wo naxa geme ti kuye ra, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

17

Serexe fanyi

¹ Wo mu lan wo xa ninge xa na mu yexee ba serexe ra wo Marigi Alatala be, naxan keja mu fan, xa na mu a ra naxan mabenxi, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

² Xa wo mixi nde to wo xa taae kui, wo Marigi Alatala naxee fixi wo ma, naxan ala gbete batuma, a bara fe jaaxi raba naxan mu rafan wo Marigi Alatala ma. A bara Ala xa saate matandi ³ tuubi rabirafe ala gbete be, xa na mu sogee, kike, nun tunbuie be. ⁴ Wo na na fe mooli ifale me, wo xa a xon nafen a fanyi ra. Wo na a kolon na fe xonxi

bara raba Isirayila bɔxi ma, ⁵ a na findi xeme ra, xa na mu gine, wo a kanyi xaninma taa sode de nan na, wo a magono geme ra han a xa faxa.

⁶ Mixi naxan lan a xa faxa, a mu faxama sinden fo a tongo seede firin xui ma, xa na mu a ra saxan. A mu lan a xa faxa seede keren gbansan xui ma. ⁷ Seedee nan singe geme wolima a ma a faxafe ra, jama donxoe fan fa a magono. Wo fe jaaxi jonma wo tagi na ki ne.

Kiiti magaaxuxie

⁸ Xa faxa kiiti bara fa, xa na mu a ra galanbui, xa na mu maxone, naxan findixi kiiti xoxoe ra wo be taa kui, wo xa siga yire wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi. ⁹ Wo sigama Lewika serexedubee nan xon, a nun kiitisae naxee na wo xun ma, wo a tagi raba e be. E a falama wo be na temui a lan kiiti xa sa ki naxe. ¹⁰ E naxan falama wo be yire, wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi, wo kiiti bolonma na ki ne. E naxan falama wo be, wo xa na birin naba. ¹¹ E seriye naxan birin falama wo be, wo xa na raba. Wo naxa binya yire fanyi ma, xa na mu koola ma. ¹² Xa mixi nde, a xa yete igbona kui, mu a tuli mati kiitisae nun serexedubee ra, wo Marigi Alatala naxee sugandixi a xa wali rabafe ma, na kanyi lanma ne a xa faxa. Wo fe jaaxi jonma wo tagi na ki ne Isirayila. ¹³ Nama birin fama lude gaaxui kui na temui. E na yi fe me naxan nabaxi, mixi gbete yo mu suusama na yete igbona mooli rabade fa.

Mangeya

¹⁴ Wo na so bɔxi ma temui naxe, wo Marigi Alatala dennaxe fima wo ma, wo na sabati naa, temunde wo fama ne a manoxunde wo fan xa wo gbe mange soto alo boore si naxee wo rabilinxi. ¹⁵ Wo Marigi Alatala na mixi naxan sugandi, na nan fama findide wo xa mange ra. Wo naxa tin xone xa findi wo xa mange ra, wo ngaxakerenyi mu naxan na. ¹⁶ A mu lan soe gbegbe xa lu wo xa mange yi ra. A mu lan a xa mixie rasanba Misira e sarade, barima Alatala a falaxi ne wo be, a wo naxa siga na bɔxi ma sonon. ¹⁷ A mu lan a xa gine gbegbe dɔxo. Na fee nan fama a ragbilende Alatala foxo ra. A mu lan a xa gbeti gbegbe nun xema gbegbe malan.

¹⁸ Mange na dɔxo a xa mange kibanyi temui naxe, seriye kitaabui naxan nagataxi Lewika serexedubee yi ra, a xa na misaali yailan a yete be. ¹⁹ A xa na kitaabui ragata a fe ma, a xa a xaran loxo birin a xa simaya kui, alako a xa gaaxu a Marigi Alatala ya ra, a man xa no a xa seriye nun a xa yaamari rabatude naxan sebexi a kui. ²⁰ Na fe nan fama a

niyade, a mu a yete rafisa a ngaxakerenyie be, a man mu tantan seriye ma, a mu binya yire fanyi ma nun koola ma. Na temui a mangeya xonkuye sotoma ne, a tan nun a xa die Isirayila jama tagi.

18

Serexedubee xa wali

¹ Lewika serexedubee nun Lewi xabile donxoe mu fama boxi sode ke ra alo Isirayila di booree. E baloe findima serexe gan daaxie nan na naxee bama Alatala be. ² E mu fama ke sode e ngaxakerenyie tagi. Alatala nan findima e ke ra alo a a masen e be ki naxe. ³ Lewika serexedubee mabiri findima serexe nan na Isirayilakae fama naxee bade alo ninge, xa na mu a ra yexee. A lanma sube belexe, a banganyi, nun a furi nan xa so serexedubee yi ra. ⁴ Wo man fa boxi daxamui singe so e yi ra: mengi, weni neene, ture, a nun wo yexee xabe naxan singe maxabama. ⁵ Wo Marigi Alatala Lewi bonsoe nan sugandixi bonsoe birin tagi, alako e tan nun e xa die xa no Alatala xili binyade temui birin.

⁶ Xa Lewika nde wa kelifa Isirayila taa kui a na dennaxe, sigafe ra yire Alatala dennaxe sugandixi, ⁷ menni, a lanma a xa a Marigi Alatala xa wali raba a nun a ngaxakerenyi Lewikae ra naxee na naa. ⁸ A lan ne a xa baloe soto alo serexedube booree, bafe a harige ra a faxi naxan na a xun ma, a bara naxan soto.

Sematoe nun duuree

⁹ Wo na so temui naxe boxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, wo mu lan wo xa so wali jaaxie ya ma mennikae na naxee kui. ¹⁰ Mixi naxa mini wo ya ma de naxan a xa di ganma serexe ra, naxan findima sematoe ra, ya kanyi ra, duure ra, koromixi ra, ¹¹ naxan karamoxo wali rabama, naxan woyenma barie, jinnee, nun mixi faxaxie ra. ¹² Wo Marigi Alatala na mixi mooli xonxi. Na fe kobie na a toxi, wo Marigi Alatala yi sie halakima wo ya ra. ¹³ Wo xa lu wo Marigi Alatala waxonki. ¹⁴ Wo fama si naxee halakide na ki, e biraxi sematoe xui nan foxo ra, konso wo Marigi Alatala mu tinma wo tan xa na raba.

Namiponme wali

¹⁵ Wo Marigi Alatala fama namiponme nde rakelide wo ya ma, naxan luma alo n tan. Wo xa wo tuli mati a ra. ¹⁶ Wo na nan yati maxarin wo Marigi Alatala ma, wo nu

malanxi lɔxɔɛ naxɛ Xorebe geya fari. Wo naxa a fala, «Muxu mu wama muxu Marigi Alatala xui mɛfɛ fa. Muxu mu wama yi tɛ belebele fan tofe kɔrɛ, alako muxu naxa faxa.» ¹⁷ Alatala naxa a masen n bɛ, «E fɛ fanyi nan falaxi n bɛ. ¹⁸ N fama nɛ namijɔnmɛ nde rakelide e ya ma, naxan luxi alɔ i tan. N fama n ma masenyi fide a ma, a fa na tagi raba e bɛ. ¹⁹ Mixi nde na lu, a mu a tuli mati na namijɔnmɛ xa masenyi ra a naxan tima n xili ra, n tan yetɛ yati nan na kanyi makiitima.»

²⁰ «Kɔnɔ xa namijɔnmɛ yetɛ igboe nde fa masenyi ti n xili ra, n mu naxan fixi a ma, xa na mu a masenyi ti ala gbɛtɛ xili ra, a lanma nɛ na kanyi xa faxa. ²¹ Temunde wo fama nɛ wo yetɛ maxɔrinde, «Won nɔma a kolonde di xa yi wɔyenyi fatanxi Alatala ra?» ²² Xa namijɔnmɛ masenyi ti Alatala xili ra, a fa lu a mu kamali, na nan na ki a xa masenyi mu fatanxi Alatala ra. Namijɔnmɛ nan na falaxi a xa yetɛ igbɔna kui. Hali wo mu gaaxu a ya ra.»

19

Mixi ratanga taaɛ

¹ Wo Marigi Alatala na fa sie halakide wo ya ra, a fa e xa bɔxi so wo yi ra, wo fa sabati e xa taaɛ nun e xa banxie kui, ² wo xa taa saxan sugandi na bɔxi tagi, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma. ³ Wo xa bɔxi maniya, wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra, wo fa a itaxun dɔxɔ saxan. Na nan a toma faxati nde nɔma sigade na taa nde kui, alako a nii xa ratanga.

⁴ Mixi naxan faxɛ tixi, a mu a rakelixi a ma, na faxati mɔoli nan gbansan nɔma sode yi taa nde kui a nii ratangafe ra. ⁵ Misaali nan ya: Xa mixi siga fɔtonyi wuri segede, a nun a boore, a xa beera fa koren, a din a boore ra, na fa faxa, na faxati mɔoli tan nɔma sode yi taa nde kui a nii ratangafe ra. ⁶ A xa na raba alako mixi naxan wama na fure gbɛɔxɔfɛ a xa bɔpete kui, a naxa nɔ faxɛti lide kira ra, a fa a faxa. Na mu lanma, barima xɔnnanteya yo mu nu na a bɛ na mixi faxaxi xa fɛ ra. ⁷ N yi yaamari fixi wo ma na nan ma. Wo xa taa saxan sugandi, nee xa findi mixi ratanga taaɛ ra.

⁸ Xa wo Marigi Alatala wo xa bɔxi ragbo yɛ alɔ a rakali ki naxɛ wo babae bɛ, xa a yi bɔxi birin so wo yi ra a naxan laayidixi wo babae bɛ, ⁹ xa wo yi yaamari raba a raba ki ma n naxan falaxi wo bɛ to lɔxɔɛ, wo Marigi Alatala naxa rafan wo ma, wo naxa bira a xa kira fɔxɔ ra, na temui wo man xa taa saxan sugandi, wo xa e sa yi taa saxanyi boore xun ma. ¹⁰ Na kui, mixi tɔɔpɛgɛxi mu faxama wo xa bɔxi ma, wo Marigi Alatala naxan

fixi wo ma ke ra.

¹¹ Kono xa mixi nde a yaxui xon, a a melen, a a faxes, a fa so yi taa nde kui, ¹² na taa forie lan ne e xa a suxu, e a xanin mixi xon ma naxan wama na fure gberoxofe, alako faxeti xa faxes. ¹³ Wo naxa kinikini yo ti na kanyi ma. Wo na faxati mooli jonma na ki ne Isirayila boxi ma, alako bopesa xa lu wo yi ra.

Boxi naaninyi nun seede wule fale

¹⁴ Wo na sabati boxi ma wo Marigi Alatala naxan fixi wo ma ke ra, wo naxa naaninyi tonxumae masiga de wo benbae naxee doko. ¹⁵ Mixi naxan yunubi fe ka haake rabaxi, na kanyi mu lan a xa makiiti mixi keren xa seede baxi ma. Na mooli makiitima seede firin, xa na mu, seede saxan xui nan ma.

¹⁶ Xa seede jaaxi ba nde sa mixi nde tojenge fe nde ma, ¹⁷ yi gere mixi firinyie lan ne e xa siga Alatala xa horomobanxi kui, e sa e xa galanbui yaxaran serexedubee nun kiitisae be naxee na na waxati. ¹⁸ Kiitisae a fe xon nafenma ne a ki nun a kepa ma. E na a kolon seede wule nan saxi a ngaxakerenyi xun ma, ¹⁹ a ngaxakerenyi nu wama a makiitife ki naxe, wo xa na kiiti ragbilen a ma. Wo fe jaaxi jonma wo tagi na ki ne. ²⁰ Mixi gbetee na na fe me, gaaxui nan luma e ma, e mu suusama na fe kobi mooli rabade fa. ²¹ Wo naxa kinikini na mixi mooli ma. Xa a mixi nan faxaxi, wo a fan faxes. Xa a mixi ya nan kanaxi, wo a fan ya kana. Xa a mixi jinyi nan giraxi, wo a fan jinyi gira. Xa a mixi belexe nan bolonxi, wo a fan belexe bolon. Xa a mixi sanyi nan bolonxi, wo a fan sanyi bolon.

20

Gere seriye

¹ Wo na siga wo yaxuie gere, wo fa a to e xa soee, geresosee, nun soorie dangi wo gbe ra, hali wo mu gaaxu. Wo Marigi Alatala naxan wo raminixi Misira boxi ma, a na wo foko ra. ² Wo ne wo yailanma temui naxe gere sofe ma, serexedube nan tima a woyen jama be, ³ «Isirayila, wo wo tuli mati! To loko wo faxi wo yaxuie nan gere. Limaniya naxa ba wo yi ra de, wo naxa gaaxu, wo bopese naxa mini a i, wo naxa seren, ⁴ barima wo Marigi Alatala na wo foko ra wo yaxuie gere. A e rayarabima ne wo be, wo fa xutu soto e ma.»

⁵ Na temui mange xa kuntigie xa soorie maxarin, «Mixi nde na wo ya ma, naxan bara ge banxi tide kono a mu soxi a kui sinden? Na kanyi xa gbilen a xonyi, barima xa a

faxa gere kui, mixi gbete fama sode a xa banxi kui. ⁶ Mixi nde na wo ya ma be, naxan weni bili sixi, a mu a bogi baxi sinden? Na kanyi xa gbilen a xonyi, barima xa a faxa gere kui, mixi gbete fama a xa weni bogi bade. ⁷ Mixi nde na wo ya ma be, naxan bara wa gine xon, konɔ a mu a futixi sinden? Na kanyi xa gbilen a xonyi, barima xa a faxa gere kui, mixi gbete fama a xa gine futide.» ⁸ Mange xa kuntigie man xa soorie maxorin, «Mixi nde na wo ya ma be limaniya baxi naxan yi, a gaaxu? Na kanyi fan xa gbilen a xonyi alako a naxa limaniya ba a booree fan yi.» ⁹ Mange xa kuntigie na ge woyende nama ra, e xa mangee ti yi soori xundee ya ra.

¹⁰ Wo na wo makore wo yaxuie xa taae ra gereso ki ma, wo xa lanyi maxorin e ma. ¹¹ Xa e tin na ra, e taa naade rabi wo be, e birin xa lu wo xa yaamari nan bun ma, e nu duuti fi. ¹² Konɔ xa e mu tin lanyi ra, e fa wo yaabi gere ra, na temui wo xa na taa bilin. ¹³ Wo Marigi Alatala e rayarabima ne wo be. Wo xa xeme birin faxa santidegema ra, ¹⁴ wo xa ginee, dimee, xurusee, nun se naxan birin na taa kui, tongo wo yete be seewe kui. Wo Marigi Alatala bara na fi wo ma.

¹⁵ Wo xa na mooli raba taae fan na, naxee makuya wo ra, naxee mu na taae ya ma wo fama sabatide dennaxee. ¹⁶ Konɔ wo naxa sese lu a pipi ra taae kui, wo Marigi Alatala fama naxee fide wo ma ke ra. ¹⁷ Wo Xitikae, Amorikae, Kanaankae, Peresikae, Hiwikae, nun Yebusukae birin halakima ne alo wo Marigi Alatala a masenxi wo be ki naxe, ¹⁸ alako e naxa wo xaran na fe xonxie rabafe ra e naxee rabama e xa alae be, na fa findi yunubi fe ra wo be wo Marigi Alatala mabiri.

¹⁹ Wo na taa nde bilin a gerefef ma, a mu lan wo xa beera tongo sansie sege xili ma. E findima wo balose nan na. Na daaxa sansie xa mu findixi wo gerefef ra. ²⁰ Sansi naxee bogi mu noma donde, wo noma nee tan segede e xa findi geresose ra wo be taa mixie xili ma, wo nun naxee na gerefef han e sa rayarabima wo be temui naxe.

21

Faxati kolontare

¹ Xa a sa li wo mixi fure nde toma burunyi boxi ma, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma, konɔ wo mu a faxama kolon sinden, ² wo xa forie nun wo xa kiitisae xa a mato taa mundun makorexi na fure ra. ³ E na taa kolon naxan makorexi na ra, na taa forie xa ninge gine tongo, naxan singe mu nu wali, wuri mu nu xiri naxan kon ma, ⁴ e xa a xanin xure nde ma, naxan mu xorima, sansi mu rawalima dennaxe, e xa a kobe gira ye

xɔɔra. ⁵ Na birin xa raba Lewi xa di serexedubee ya xori, barima wo Marigi Alatala nee sugandixi a xa wali rabafe ma, e xa duba mixi be Alatala xili ra, e xa kiiti sa gere xa fe ra.

⁶ Fori naxee birin na taa kui naxan makorexi fure yire ra, e xa e belexee raxa ninge gine fari, e naxan faxaxi xure kui. ⁷ E xa a fala, «Muxu tan xa mu faxe tixi, muxu mu a rabama fan kolon. ⁸ Alatala, i xa Isirayila jama xun sara, i naxan xoreyaxi. Yandi, i naxa faxe kote dɔxɔ Isirayila xun ma, e foxi mu na naxan na.» Na temui Alatala fama ne e xun sarade. ⁹ Wo noma ratangade yi faxe tife mooli ma, xa wo Alatala waxonfe rabama.

Gere xa geelimanie

¹⁰ Wo na siga wo yaxuie gere, xa wo Marigi Alatala e rayarabi wo be, wo e findi wo xa geelimanie ra, ¹¹ temunde mixi nde ya fama ne sinde geelimani gine tofanyi nde ma. Xa na kanyi wama a dɔxofe ne, ¹² a noma a xaninde a xonyi. Na gine xa a yete xunyi bi, a a belexe xale maxaba, ¹³ a dugi fanyi ragoro a ma. A xa sabati a xa mori xonyi, a fa a baba nun a nga xa jonfe raba kike keren bun ma. Na dangi xanbi xeme noma a findide a xa gine ra. ¹⁴ Xa a sa li a xa fe naxa rapaaxu a ma, a noma a bepinde a xa siga a waxonde, kono a mu lanma a xa a mati kobiri ra, a mu lanma a xa findi a xa konyi ra, barima a nu bara a tongo a xa gine ra.

Di fori tide

¹⁵ Xa a sa li gine firin na xeme nde yi ra, keren fa rafan a ma dangi boore ra, kono e firinyie bara di bari a be, a mu lanma a xa gbate gine xa di rafisa a boore xa di be, ¹⁶ a fa forija tide fi gbate gine xa di ma, a fa a li na gine boore nan singe di barixi a be. ¹⁷ A lanma a xa a kolon gine naxan napaaxuxi a ma na ki, na nan ma di findixi di singe ra. A harige dɔxɔ firin nan soma di fori yi ra, barima na nan findixi a xa fonike di ra. A tan nan lanma a xa di forija tide soto.

Di xurutare

¹⁸ Xa a sa li xeme nde naxa di xeme kalabante xurutare bari, naxan mu a tuli matixi a baba nun a nga xui ra, naxan tondima birade e xa seriye foxɔ ra, ¹⁹ a lanma na di baba nun a nga xa a suxu, e xa a xanin forie xon ma taa sode de ra. ²⁰ E xa a fala e be, «Muxu xa di naxan yi ki, a xurutare, a kalabante. Muxu fe naxan birin falama a be, a mu a tuli matima a ra, fo wayupa rabafe nun siisi fe.» ²¹ Na kui, a xa taa xeme birin xa a magono geme ra, han a faxa. Wo fe paaxi jonma wo tagi na ki ne. Isirayilakae na na fe

me, gaaxui luma ne e birin ma.

Mixi gbakuxi fure

²² Xa a sa li wo bara mixi gbaku wuri kon na, naxan bara yunubi fe raba a lan a xa faxa naxan ma, ²³ a fure mu lan a xa lu wuri kon na han geesege. A lan ne a xa ragata na loxo kerenyi, barima Ala bara fure gbakuxi danka. Wo wo meeni ki fanyi ra, xa na mu a ra na fure gbakuxi nan boxi dankama, wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma ke ra.

22

Xuruse nun se loxie

¹ Wo na wo ngaxakerenyi xa ninge, xa na mu a ra a xa yexee to, a murutaxi, wo naxa wo kobe ti a ra. Wo lan ne wo xa a xanin a kanyi xon ma. ² Xa wo ngaxakerenyi yire makuya, xa na mu wo mu a kanyi kolon, wo xa xuruse xanin wo xonyi ne. Wo a ragata han beenun wo a kanyi toma temui naxe, wo fa a so a yi ra. ³ Wo na mooli nan nabama wo ngaxakerenyi xa sofale fan na, a xa donma, a nun a gbe se naxan birin loxi a ma. Wo mu lan wo xa wo kobe ti a ra. ⁴ Xa wo bara wo ngaxakerenyi xa sofale, xa na mu a ra a xa ninge to, a bara bira kira xon ma, wo mu lan wo xa wo kobe ti a ra. Wo lan ne wo xa kafu a ma a rakelide.

Xeme naxee e yete findima gine ra

⁵ Gine mu lan a xa xeme dugi so. Xeme fan mu lan a xa gine dugi so. Mixi naxee na fe mooli rabama, na kanyie mu rafan Marigi Alatala ma.

Kinikinife daalisee ma

⁶ Wo na a to kira xon ma, xoni bara a tee sa wuri kon na, xa na mu a ra boxi ma, a nga felenxi a xele ma, xa na mu a ra a xa die ma, wo mu lan wo xa a nga nun a xa die birin tongo. ⁷ Wo lan ne wo xa a nga tan nabepin, a xa siga, wo fa die tan tongo. Na kui wo fama ne simaya xonkuye nun heeri sotode.

Mixi ratanga ki

⁸ Xa wo banxi neene ti, wo lan ne wo xa bilixi nde rabilin banxi fari ra, alako mixi naxee tema naa, e naxa bira, e fa faxa wo saabui ra.

Se masunbufe

⁹ Wo mu lan wo xa sansi gbete si wo xa weni bilie ya ma, xa na mu a ra a bogi

fama findide se raharamuxi nan na. ¹⁰ Wo ne yire buxama, wo mu lan wo xa ninge nun sofale xiri e boore ra saari ra. ¹¹ Wo mu lan wo xa sose ragoro wo ma naxan masunbuxi dugi yexex xabe daaxi nun gese fute daaxi ra.

Mafelenyi

¹² Wo gese nan nafalama ponpon na wo a singan wo xa dugi tuxui naanie ra, wo naxan felenma wo ma.

Gine fe kiiti

¹³ Xa a sa li xeme nde naxa gine dɔxɔ, e kafu, kɔnɔ a xa fe to rapaaxu xeme ma, ¹⁴ a a xili kana woyen kobi ra, a nu fa a fala, «N bara yi gine dɔxɔ, kɔnɔ muxu to kafu n naxa a li a bara futi kana,» ¹⁵ Na temui gine baba nun a nga xa ginedimedi dugi xanin taa forie nan xɔn ma taa sode de ra, naxan a masenxi a e xa di futi rasoxi. ¹⁶ A baba xa a tagi raba, «N bara n ma di gine fi yi xeme ma, kɔnɔ a mu rafan a ma sɔnɔn. ¹⁷ A fa wule nan safe a xun ma a a mu futi rasoxi.» Na temui temedi xa mixie xa na ginedimedi dugi itala taa forie ya i.

¹⁸ Taa forie na na to, e xa na xeme suxu, e xa a jaxankata. ¹⁹ E na a makiiti, e xa alamani bolon a ma naxan findima kɔbiri kole keme sofe ra temedi baba yi ra, Isirayila gine xili kanafe ma. Na xanbi a lan ne gine xa gbilen xeme xɔnyi, na xeme naxa mee a ra abadan.

²⁰ Kɔnɔ xa futi kanafe fa sa findi nɔndi ra, ginedimedi dugi yo mu na naxan a masenma a bara futi raso, ²¹ na gine xa xanin a baba xa banxi sode de ra, taa mixie fa a magɔnɔ geme ra han a faxa, barima a bara fe kobi raba gine mu lan a xa naxan naba Isirayila bɔxi ma, xeme fe kolonfe ra a na a baba xa nɔe bun ma temui naxe. Wo fe jaaxi jɔnma wo tagi na ki ne.

²² Xa wo xeme suxu, e nun gine xeme taa idɔxɔe saxi, na fe kobi raba firinyie lan ne e xa faxa, gine nun xeme. Wo fe jaaxi jɔnma na ki ne wo tagi Isirayila bɔxi ma.

²³ Xa xeme naralan gine dimedi nde ra taa kui, kote bara dɔxɔ naxan ma fe ra, a fa a futi kana, ²⁴ wo xa na mixi firinyie xanin taa sode de ra, wo e magɔnɔ geme ra han e faxa. Yi gine dimedi faxaxi ne, barima a mu sɔnxɔe ratexi taa kui. Xeme fan faxaxi ne, barima a bara gine futi kana kote bara dɔxɔ naxan ma fe ra. Wo fe jaaxi jɔnma wo tagi na ki ne.

²⁵ Kɔnɔ xa xeme naralan gine dimedi ra wula i, kote bara dɔxɔ naxan ma fe ra, a

naxa dutun a ma, a a futi kana, na xeme nan keren lan a xa faxa. ²⁶ Wo naxa fefe raba gine dimedi tan na, barima a mu fe jaaxi yo rabaxi a lan a xa faxa naxan ma. Yi fe maniyaxi ne alo xeme naxan waxi a boore faxafe. ²⁷ Na naralanyi rabaxi wula ne. Hali yi gine dimedi xeme kanyi sonxoe rate nu, mixi yo mu sotoma naxan noma a ratangade.

²⁸ Xa xeme naralan gine dimedi ra kote mu nu doxo naxan ma fe ra, a naxa bagan a ma, a a futi kana, mixi nde fa e suxu na fe xun, ²⁹ na xeme kobiri kole tongo suuli nan soma gine baba yi ra, a fa yi gine doxo, barima a bara a futi kana. A xa simaya kui, a mu lan a xa mee na gine ra.

23

Langoepa mooli nde

¹ Mixi yo mu lan a nun a baba xa gine xa kafu. A tana fe nan na ra a baba mabiri.

Mixi naxee mu lan e xa lan Alatala xa malanyi

² Mixi naxan xemeya kanaxi, xa na mu a ra a bolonxi, na kanyi mu lan a xa siga Alatala xa malanyi. ³ Yangamadi fan mu sigama Alatala xa malanyi hali a bonsoe fu nde.

⁴ Amonikae nun Mowabakae mu sigama Alatala xa malanyi hali e bonsoe fu nde. ⁵ A luma e be na ki ne kude i barima yi pamae mu fa wo ralande taami nun ye ra, wo nu na kira xon ma temui naxe wo kelixi Misira. E Beyori xa di xeme Balami nan sare fi wo dankafe ma Petori, Mesopotamiya boxi ma. ⁶ Kono wo Marigi Alatala mu tin a tuli matide Balami ra. A naxa na danke masara barake ra barima wo rafan wo Marigi Alatala ma. ⁷ Wo naxa wo pengi sa e xa bonesa nun e baloe fe xon ma wo xa simaya kui.

⁸ Wo naxa fe jaaxi yo raba Edonkae ra, barima wo ngaxakerenyi nan na e ra. Wo naxa fe jaaxi yo niya Misirakae ra, barima wo saxanyi raba ne e xa boxi ma. ⁹ E fama bonsoe naxee sode, fo e tolobitee, nee nan fama sigade Alatala xa malanyi.

Soori tete kui xa seniyenyi

¹⁰ Wo na mini fafe ra tide wo yaxuie ya ra, wo lan ne wo xa wo yete ratanga fe kobi birin ma. ¹¹ Xa xeme nde na wo ya ma naxan mu seniyenxi, a bara makana wantanyi kui, a lan ne a xa mini soori tete fari ma. ¹² Nunmare ra, a na a maxa ye ra, soge goro temui a fa so soori tete kui.

¹³ Wo fama yire nde nan sugandide dennaxe makuya soori tete ra, naa xa findi suturade ra. ¹⁴ Yili ge se nde lan ne a xa lu wo xa kote i. Wo na siga wo suturade, wo

yili ge. Wo na ge wo hayi rabade, wo a makoto, wo fa keli naa. ¹⁵ Wo xa soori tete lan ne a xa seniye, barima wo Marigi Alatala a mapere ma a kui wo kantafe ra, a man fa wo yaxuie rayarabi wo be. Xa a fe jaaxi li soori tete kui, a a makuyama ne wo ra.

Seriye konyi xa fe ra

¹⁶ Xa konyi nde a gi a kanyi ma, a naxa siga lude wo xonyi, wo naxa gbilen a ra a kanyi xon ma de. ¹⁷ A lan ne a xa sabati wo xa taa nde kui dennaxe rafan a ma. Wo man naxa a tooro de.

Langoepa

¹⁸ Isirayilaka xeme, xa na mu a gine mu lan a xa langoepa raba. ¹⁹ Langoe sare mu lan a xa so wo Marigi Alatala xa hromobanxi kui laayidi rakamalise ra, barima wo Marigi Alatala na fe mooli xonxi.

Doni nun daakan

²⁰ Wo na se nde doni wo ngaxakerenyi be, kobiri, donse, xa na mu a ra se gbete, wo naxa geeni yo fen a fari. ²¹ Ala kolontare nan lanma a xa wo xa geeni sa, konso wo ngaxakerenyi tan mu a ra de. Wo na na seriye rabatu boxi ma wo fama dennaxe sotode, wo Marigi Alatala barake sama ne wo isofe birin ma.

²² Wo na daakan tongo wo Marigi Alatala be, wo naxa taxiri a rabafe ma, xa na mu wo Marigi Alatala a maxarinma ne wo ma, wo fa findide yunubitsee ra. ²³ Xa wo mu daakan tongoxi, yunubi fe mu na. ²⁴ Konso xa wo daakan tongo wo Marigi Alatala be, wo lan ne wo xa a raba keren na a fanyi ra. Wo fa a raba alo wo a janigexi wo de ra ki naxe.

²⁵ Wo noma wuri bogi ndee bade wo gbe mu naxee ra, wo a don han wo luga, konso a mu lan wo xa nde sa wo xa kote i. ²⁶ Wo na so mengi xe fan na, wo gbe mu naxan na, wo noma tonsae ndee bade wo belexe ra, konso wo mu lan wo xa worote tongo wo ngaxakerenyi xa mengi xili ma.

24

Xeme nun gine fatanfe

¹ A noma a lide xeme nde xa gine mu rafanxi a ma sonon, a fatan keedi sebe, a a so a yi ra, a fa a rasiga a baba xonyi. ² Na temui xa na gine doxo xeme gbete xon ma, ³ a xa fe rapaaxu na xeme fan ma, na fan fatan keedi sebe, a a so a yi ra, a fa a rasiga a baba xonyi, xa na xeme fa sa faxes ne, ⁴ xeme naxan singe mee na gine ra, na mu lan a xa a

findi a xa gine ra kore, barima a bara raharamuna a ma. Alatala na fe mooli xonxi. Wo mu lan wo xa na yunubi mooli raba boxi ma wo Marigi Alatala dennaxe fixi wo ma ke ra.

Seriye naxan ibunadama ratangama

⁵ Xeme naxan baxi gine doxide, a mu lan a xa sooripa raba waxati nde bun ma. Kontofili gbete yo mu lan a xa doko a ra je keren bun ma, alako a xa meeni a xa gine doko ma.

⁶ Wo mu lan wo xa mulunyi nun kile rasuxu mixi yi seeke ra, xa na mu a ra kile gbansan, barima wo a balose nan bama a yi ra na ki.

⁷ Xa Isirayilaka a ngaxakerenyi nde suxu ne ra, a a findi konyi ra, xa na mu a a mati, a lan ne na kanyi xa faxe. Wo fe jaaxi nonna wo tagi na ki ne.

⁸ Wo lan ne wo xa fenten kune fure xa fe ra. N xaranyi naxan soxi Lewi xa di serexedubee yi, wo lan ne wo xa na raba a raba ki ma. ⁹ Wo xa wo ratu a ma a wo Marigi Alatala naxan naba Mariyama ra wo kelixi Misira temui naxe.

¹⁰ Wo na doni ti wo ngaxakerenyi be, a mu lanma wo tan xa so a xonyi a xa seeke se tongode. ¹¹ Wo xa lu tande, wo xa donifa xa fa seeke se ra wo xon ma, a a so wo yi ra. ¹² Xa setare na a ra, a fa a xa xinbeli donma so wo yi seeke se ra, wo mu lan wo xa na ragata wo xonyi ke ra. ¹³ Wo xa a ragbilen a ma soge goro waxati ne, alako a xa a felen a ma ke ra. Na kui a Ala dubama ne wo be. Setare malife na ki findima tinxinyi ra wo nun wo Marigi Alatala tagi.

¹⁴ Wo mu lan wo xa wo xa walike setaree toro, e findi wo ngaxakerenyie ra, xa na mu e findi xone ra. ¹⁵ Loxoe birin wo lan ne wo xa e xa wali sare fi e ma beenun soge xa goro, barima setare nan e ra, e hayi na na ma. Xa wo mu na rabama, a mawama ne Alatala be wo xa fe ra, wo fa yunubi soto na kui.

¹⁶ Di babae mu lan e xa faxe e xa die xa yunubie rabafe ma. Die fan mu lan e xa faxe e babae xa yunubie rabafe ma. Ibunadama lanma a xa faxe a yete xa yunubi rabaxi nan ma.

¹⁷ Wo naxa tinxintareya raba mixie ra naxee faxi sabatide wo xa boxi ma. Wo naxa kiridie toro. Wo naxa kaape gine xa donma tongo seeke ra. ¹⁸ Wo xa wo ratu a ma a wo Marigi Alatala wo xoreyaxi ki naxe wo xa konyiya kui Misira boxi ma. Na fe na a toxi n yi yaamari fixi wo ma.

¹⁹ Wo na ge xe xabade, wo naxa gbilen tonsɔe donxɔee tongo ra. Wo xa e lu xɔɔee, kiridie, nun kaape ginɛ nan be, alako wo Marigi Alatala xa barake sa wo xa fe ma. ²⁰ Wo na ge oliwi bili iwuyanwuyande, wo naxa gbilen bogi donxɔee matongo ra wurie kon na. Wo xa e lu xɔɔee, kiridie, nun kaape ginɛ nan be. ²¹ Wo na ge weni bogi bade, wo naxa gbilen bogi donxɔee ba ra. Wo xa e lu xɔɔee, kiridie, nun kaape ginɛ nan be. ²² Wo xa wo ratu wo xa konyiya ma Misira boxi ma. Na fe na a toxi n yi yaamari fixi wo ma.

25

Seriye Luxusinyi

¹ Xa a sa li mixi firin na gere, kiitisa xa e mato tinxinyi kui seriye ki ma. ² Nɔndi mu na naxan ma, xa a lanma a xa bonbo, na xa raba kiitisa ya xori fe rabaxi bere ma. ³ Na kui, wo mu lan wo xa dangi luxusinyi ya tongo naani ra. Xa wo nde sa na fari, wo bara wo ngaxakerenyi rayarabi.

Ninge xa wali

⁴ Wo na ninge rawali mengi turuxunde temui naxe, wo mu lan wo xa a de xiri.

Kaape gine ditare

⁵ Xa ngaxakerenma firin sabati yire keren, keren fa faxa a ditare ra, a xa kaape gine mu lan a xa dɔxo xeme gbete xon ma xabile gbete kui. A lan a xa dɔxo a nimɔxo nan xon ma, a findi a xa gine ra. ⁶ Na gine di singe naxan barima a nimɔxo be, a xa findi a xa mori singe xa di nan na ke ki ma, alako a xa mori xili naxa loe Isirayila boxi ma.

⁷ Xa na xeme tondi a nimɔxo dɔxode, kaape gine xa siga taa forie nan xon ma kiitisae yire, a a tagi raba e be yi ki, «N nimɔxo bara tondi bonsɔe fide a ngaxakerenma ma, a mu tinma a xa seriye rakamalide n tan mabiri.» ⁸ Taa forie xa na xeme xili, e xa na fe mato. Xa na xeme tondi a ngaxakerenma xa kaape gine dɔxode, ⁹ kaape gine xa a makore a ra taa forie ya xori, a xa a nimɔxo xa sankiri ba, a deye boxun a yatagi, a falafe ra, «Yi mooli nan lan a xa raba xeme ra naxan tondima bonsɔe fide a ngaxakerenma ma.» ¹⁰ Na temui Isirayila, na xeme xa denbaya xili falama ne, «Sankiri ba xa denbaya.»

Dinyi naxan mu lan a xa raba gere kui

¹¹ Xa a sa li xeme firin na gerefɛ, keren xa gine fa siga a xa mori bade boore yi ra a xemeya suxufe ra, ¹² wo xa na gine belexe bolon, wo naxa kinikini a ma.

Tinxinyi yuleya kui

¹³ Wo naxa kiloe kamalitare sa wo xa gbɔnfɔe kui, ndee binya, booree yeledu. ¹⁴ Wo naxa se maniyase kamalitare fan lu wo xɔnyi, ndee xungbo, booree xurun. ¹⁵ Kiloe kamalixi nun se maniyase kamalixi nan lan a xa lu wo yi ra. Na temui wo fama ne simaya xɔnkuye sɔtɔde bɔxi ma wo Marigi Alatala fama dennaxe sode wo yi ra. ¹⁶ Mixi yo na mooli rabama, a mu rafanma wo Marigi Alatala ma.

Wo yaxui Amalekikae

¹⁷ Wo wo ratu a ma a Amalekikae naxan naba wo ra wo to keli Misira. ¹⁸ E mu gaaxu Ala ya ra. E mini ne wo ma kira xɔn, e wo xanbirati taganxie bɔnbɔ. ¹⁹ Yakɔsi, wo Marigi Alatala fama ne wo ratangade wo yaxuie ma, naxee na wo rabilinyi bɔxi ma a fama dennaxe sode wo yi ra. Wo fama Amalekikae rahalakide, alako e xili xa lɔe dunjpa ma. Wo naxa neemu e xa fe rabaxi ma.

26

Bɔxi daxamui singe nun farile

¹ Wo na so bɔxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma ke ra, a xa findi wo gbe ra, wo xa sabati naa, ² wo keren keren ma fama na daxamui singe seeti bade wo Marigi Alatala be. Wo xa a sa debe nan kui, wo xa a xanin yire, wo Marigi Alatala dennaxe sugandixi a xili matɔxɔfe ra. ³ Wo xa siga serexedubee xɔn, naxee na naa na waxati, wo xa a fala e be, «To lɔxɔe won bara so bɔxi, won Marigi Alatala dennaxe laayidi won benbae be a sofe ra won yi ra.»

⁴ Serexedube na debe rasuxuma ne wo yi ra, a a dɔxɔ wo Marigi Alatala xa serexebade ya i. ⁵ Wo xa yi wɔyenyi fala wo Marigi Alatala be, «N baba, Aramika nan nu a ra naxan nu a perema. A naxa goro Misira mixi ndee ra, a saxanyi raba naa. E naxa wuya, han e findi si belebele senbema ra, ⁶ kɔnɔ Misirakae tan naxa muxu jaxankata, e muxu tɔɔɔ, e konyiya xɔɔxɔe dɔxɔ muxu ma. ⁷ Muxu naxa muxu benbae Marigi Alatala makula, a xa muxu mali. A naxa muxu xa maxandi suxu, a man naxa muxu xa mantɔɔrɔli to, e nu fe jaaxi nun fe xɔɔxɔee naxee dɔxɔma muxu ma.»

⁸ «Alatala naxa muxu ramini Misira bɔxi ma senbe magaaxuxi, kaabanakoe, nun tɔnxumae ra. ⁹ A naxa fa muxu ra han be, a fa yi bɔxi so muxu yi ra, xipe nun kumi xeleva dennaxe. ¹⁰ Na nan a toxi, yakɔsi n faxi yi bɔxi daxamui singe ra i tan Alatala

xɔn ma, i naxan fixi n ma.»

Wo xa na dɔxɔ wo Marigi Alatala ya i, wo a batu. ¹¹ Wo xa sɛɛwa wo boore ra, wo tan nun Lewikae, a nun xɔɲɛ naxee na wo ya ma, barakɛ ma, wo Marigi Alatala naxan fixi wo nun wo xa denbaya ma.

¹² Nɛ saxan yo ɲɛ saxan na a li, wo xa na ɲɛ farilɛ fi Lewikae, xɔɲɛ, kiridie, nun kaɲɛ ginɛ ma, naxee na wo xa taaɛ kui. Nee fan baloe findima na nan na. ¹³ Na tɛmɛi, wo xa a masen wo Marigi Alatala bɛ, «Naxan findixi i gbe ra, n bara a birin namini n xɔɲɛ. N bara a so Lewikae, xɔɲɛ, kiridie, nun kaɲɛ ginɛ yi alɔ i a yamarixi ki naxɛ muxu bɛ. N mu sanxi keren ma, n mu nɛɛmuxi sese ra. ¹⁴ N mu farilɛ siya donxi ɲɔɲɛ to so n ma, xa na mu a ra, n to lu seniyentareɲa kui. N mu a fixi sɛrɛxɛ ra mixi faxaxi bɛ. N bara bira i tan, n Marigi Alatala, xui nan fɔxɔ ra. I naxan yamarixi n bɛ, n bara na birin naba. ¹⁵ I xa muxu mato, kelifɛ i xa koore seniyenxi ma. I xa barakɛ sa i xa ɲama Isirayila ma, i xa barakɛ sa bɔxi ma, i naxan fixi muxu ma, i naxan laayidixi muxu benbaɛ bɛ, xɪɲɛ nun kumi gbegbe na dennaxɛ.»

¹⁶ To lɔxɔɛ wo Marigi Alatala bara wo yamari wo xa a xa masenɲi nun a xa seriye rabatu a rabatu ki ma. Wo xa wo ɲɛngi sa na seriye xɔn ma wo bɔɲɛ fiixɛ ra. ¹⁷ To lɔxɔɛ wo bara laayidi tongo Alatala bɛ, a a tan nan na wo Marigi Alatala ra, a wo xa ɲɛrɛ a xa kira xɔn ma, a wo xa a xa masenɲi, a xa seriye, nun a xa yaamari rabatu. ¹⁸ Wo saate tongoxi nɛ a bɛ, a wo tan nan na a xa ɲama ra, alɔ a a falaxi wo bɛ ki naxɛ. Wo xa bira a xa seriye fɔxɔ ra, ¹⁹ alako a xa fisamanteya fi wo ma si birin xun ma a naxee daaxi. Wo xa nɔrɛ, wo xili, nun wo senbɛ xa dangi e birin na. Wo xa findi ɲama ra naxan a xa wali rabama, alɔ a masenxi wo bɛ ki naxɛ.

27

Barakɛ nun danke

¹ Annabi Munsa nun ɲama forie yi masenɲi nan ti Isirayilakae bɛ, «Wo xa mɛɛni yi yaamarie ma, n naxee fixi wo ma to lɔxɔɛ. ² Wo na Yuruden xure igiri tɛmɛi naxɛ, sigafɛ ra bɔxi ma wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, wo xa gɛmɛ xungbe ndee ti, wo e mafiixɛ. ³ Wo na Yuruden igiri sigafɛ ra bɔxi ma, wo Marigi Alatala naxan fima wo ma, xɪɲɛ nun kumi gbegbe na dennaxɛ, alɔ wo babae Marigi Alatala a falaxi wo bɛ ki naxɛ, ⁴ wo xa yi gɛmɛɛ nan ti Ebalɪ geya fari, n baxi naxee xa fɛ falade wo bɛ ya, wo fa e mafiixɛ.»

⁵ «Menni wo xa serexebade yailan gemee ra wo Marigi Alatala be, wure mu dinxi naxee ra, ⁶ naxee mu masolixi fefe ma. Wo xa serexe gan daaxi ndee ba wo Marigi Alatala be na serexebade fari. ⁷ Wo xa xanunteya serexee fan ba, wo naxee donma seewe kui wo Marigi Alatala ya i. ⁸ Wo xa Ala xa seriye sebe na geme tixie ma, alako jama xa no xarande a fanyi ra.»

⁹ Annabi Munsa nun Lewika serexedubee naxa yi masenyi ti jama be, «Isirayila jama, wo wo sabari. Wo xa wo tuli mati. To loxe, wo bara findi wo Marigi Alatala xa jama ra. ¹⁰ Wo xa bira wo Marigi Alatala xui foxo ra. Wo xa a xa masenyi nun a xa seriye rabatu a rabatu ki ma, n naxan xaranfe wo be to loxe.»

¹¹ Na loxe kerenyi, Annabi Munsa man naxa yi yaamari so jama yi ra, ¹² «Wo na Yuruden igiri, Simeyon bonsoe, Lewi bonsoe, Yuda bonsoe, Isakari bonsoe, Yusufu bonsoe, nun Bunyamin bonsoe xa ti Garisimi geya fari, e xa dubee ti. ¹³ Ruben bonsoe, Gadi bonsoe, Aseri bonsoe, Sabulon bonsoe, Dana bonsoe, nun Nafatali bonsoe xa ti Ebali geya fari, e xa dankee ti. ¹⁴ Lewi bonsoe xa na masenyi madangi Isirayila jama be e xui itexi ra.»

¹⁵ «Danke na mixi be naxan kuye masolima, xa na mu a ra a kuye yailanma yoxui raxunuxi ra, a tuubi a be dunxui ra. Alatala na se mooli xonxi.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

¹⁶ «Danke na mixi be naxan a baba nun a nga rayaagima.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

¹⁷ «Danke na mixi be naxan naaninyi tonxuma masigama.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

¹⁸ «Danke na mixi be naxan donxui ratantanma kira ma.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

¹⁹ «Danke na mixi be naxan seriye rakanama xone, kiridi, xa na mu a ra kaape gine ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

²⁰ «Danke na mixi be naxan sama a baba xa gine fe ma, a a baba rayaagi.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

²¹ «Danke na mixi be naxan yene rabama xuruse ra, xuruse yo na xa a ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

²² «Danke na mixi be naxan nun a maagine kafuma, a baba xa di gine, xa na mu a nga xa di gine.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

²³ «Danke na mixi be naxan nun a bitanyi ginema kafuma.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

²⁴ «Danke na mixi be naxan a boore faxama noxunyi kui.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

²⁵ «Danke na mixi be naxan kobiri rasuxuma mixi tojogexi faxafe ra.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

²⁶ «Danke na mixi be naxan tondima Ala xa seriye rabatude.» Nama birin fa a ratin, «Amina».

28

Barake

¹ «Xa wo bira wo Marigi Alatala xui foxo ra boje fiixe ra, xa wo yi yaamarie rabatu n naxee soxi wo yi ra to loxo, Alatala wo findima ne si fisamante ra si birin tagi dunipa kui. ² Wo yi barake nan sotoma xa wo bira wo Marigi Alatala xui foxo ra.»

³ A barake sama ne taakae nun daaxakae, ⁴ e xa die, daxamui, yexee, sie, nun ningee xun masama ne. ⁵ A wo xa sagae rafe bogi se ra, a barake sa wo xa farin namaxadee.

⁶ Wo xa simaya kui, a barake sama ne wo xa fe birin. ⁷ Wo yaxuie na fa wo gere, Alatala e rayarabima ne wo be. Xa e so kira keren nan na, e gbilenma e gi ra ne wo ya ra kira solofere xon. ⁸ Wo Marigi Alatala barake sama ne wo xa sansi rawalide nun wo na so fe naxan birin ya ma. A barake sa wo xa fe boxi ma, a dennaxe fima ne wo ma. ⁹ Xa wo wo Marigi Alatala xa masenyi raba a raba ki ma, wo man naxa bira a waxonfe foxo ra, a wo findima a yete xa jama nan na alo a a rakalixi wo be ki naxe. ¹⁰ Boxi jamae birin a kolonma ne na temui, a wo tan nan sugandixi Alatala xa wali rabafe ma, e gaaxuma ne wo ya ra.

¹¹ Alatala wo harige xun masama ne boxi ma a dennaxe saate tongo wo benbae be sofe ra wo yi. A wo xa die rawuyama ne, a wo xa xurusee rawuyama. ¹² Alatala ye ragatadee rabima ne wo be koore ma, tune xa fa wo xa boxie ma a waxati ma, alako wo xa walie xa fan. Wo hayi mu birama kobiri doni fe ma, fo wo tan kobiri doni xone be de. ¹³ Alatala wo tan nan findima si birin ma yarerati ra. Wo mu luma xanbi, wo fisamanteya nan sotoma temui birin. Wo mu nimisama fefe ma, konfo wo xa yi yaamari rabatu ne a rabatu ki ma, n naxan xaranxi wo ra to loxo wo Marigi Alatala xa fe ra. ¹⁴

Fefe yo naxa a niya wo xa ba yi kira xɔn ma n naxan falaxi wo be. Wo naxa bira ala gbete batufe fɔxɔ ra fefe ma.

Danke

¹⁵ Xa wo fa tondi wo Marigi Alatala batude, xa wo tondi a xa yaamarie nun a xa seriye rabade, n naxee xaranxi wo ra to lɔxɔe a xa fe ra, na temui a fama yi danke nan birade wo fɔxɔ ra. ¹⁶ A taakae nun daaxakae dankama. ¹⁷ A mu bogi se sama wo xa sagae kui, a man mu barake sama wo xa farin namaxadee. ¹⁸ A tondima di fide wo ma, wo man mu baloe sɔtɔma. Wo xa ningee, yexee, nun sie xun mu masama. ¹⁹ Wo danke nan sɔtɔma yire birin wo xa simaya kui.

²⁰ Wo na so fefe yo naxan ya ma, a danke ragoroma wo ma. A wo kui ifuma alako wo xa fe naxa sɔneya fefe ma, wo xun xa kana, barima wo bara fe jaaxi raba, wo man bara gbilen Alatala fɔxɔ ra.

²¹ Alatala fure jaaxi radinma ne wo ma, han wo jɔn bɔxi ma a dennaxe soma wo yi ra. ²² Alatala a niyama ne wo xa xɔsi, wo fate xa gan, wo xa fura a jaaxi ra. A man bɔxi raxarama, sansie xa gan soge bun ma, e fan xa fure jaaxi sɔtɔ. A na birin nabama wo ra, han wo lɔe. ²³ Koore nun bɔxi xarama ne a xɔrɔxɔe ra. ²⁴ Alatala tune mafindima ne xube ra, naxan goroma wo xa bɔxi ma, a wo sɔntɔ. ²⁵ Alatala senbe fima ne wo yaxuie ma e wo rayarabi. Xa wo e gere kira keren nan na, wo wo gima ne e ya ra kira solofere xɔn. Naxan nabama wo ra, a dunja birin magaaxuma ne. ²⁶ Wo binbie findima xɔnie nun wulai subee xa donse nan na. Mixi yo mu fama e keride.

²⁷ Alatala suuri ikonkonma ne wo ma alo a naxan naba Misirakae ra. A wo tɔɔrɔma ne mange faxe ra, kasi, nun xepenyi naxan mu yalanma. ²⁸ Alatala wo findima ne dɔnxuie ra, a daxui fure fan nabira wo ra. ²⁹ Yanyi ra wo ne wo jɛrema, wo luma kira melen na ne alo dɔnxuie. Wo xa wali yo mu findima a ra, wo luma tɔɔrɔ ra ne. Mixie fama ne wo harige bade wo yi ra, e wo tɔɔrɔ a jaaxi ra. Marakisima yo mu luma wo be.

³⁰ Wo na kote dɔxɔ gine xa fe ra, xeme gbete a futi kanama ne. Wo na banxi ti, wo mu nɔma sode a kui. Wo na weni bilie si, wo mu nɔma e bogi bade. ³¹ Wo xa ningee kɔn naxabama ne wo ya xɔri, wo mu nɔ e sube donde. E wo xa sofale mupama ne wo ma, wo mu a masɔtɔma. Yaxuie wo xa xuruse yɔree tongoma ne, mixi yo mu fama wo malide. ³² Si gbete mixie wo xa die suxuma ne wo ya xɔri, e e findi konyie ra. Wo taganma ne wo xa die mamede, wo mu nɔma na yaxuie ra fefe ma. ³³ Si nde wo mu naxan kolon baloma

wo xa sansie nan xun na, wo xa bɔxi daxamui findima e tan nan gbe ra. E wo rawalima nɛ, e man fe jaaxi raba wo ra. ³⁴ Na fe tofe wo findima nɛ daxuie ra.

³⁵ Alatala fi jaaxi dɔxɔma nɛ wo ma, naxan mu yalanma. A goroma xinbie nun bɛlɛnyie ma, a fa yensen fate yire birin na, keli wo xunyi ma, a dɔxɔ wo sanyie ra. ³⁶ Alatala fama nɛ wo tan nun wo xa mangɛe rasigade bɔxi nde ma, wo tan nun wo benbae mu naxan kolon. Menni wo fama nɛ ala gbete batude, naxee masolixi wuri nun gɛmɛ ra. ³⁷ Mennikae wo mayelema nɛ, e yoma wo ma.

³⁸ Wo sansi xɔri gbege rawalima nɛ wo xa xɛe ma, kɔnɔ wo dondoronti nan xabama, barima katoe dinma nɛ a birin na. ³⁹ Wo wɛni sansi sima nɛ, wo mɛɛni a ma a fanyi ra, kɔnɔ wo mu a ye minma, barima kuli soma e i nɛ. ⁴⁰ Oliwi bilie luma nɛ bɔxi yire birin ma, kɔnɔ wo mu e ture masoma wo ma, barima oliwi bogie birama nɛ, e mu gbeeli.

⁴¹ Wo die barima nɛ, kɔnɔ e mu luma wo yi, barima wo yaxuie e xaninma nɛ. ⁴² Wo xa wurie nun bɔxi daxamui findima katoe nan gbe ra. ⁴³ Xɔɛ naxee na wo ya ma, nɛe sɛnbɛ xun masama nɛ tɛmɛi birin, kɔnɔ wo tan xa fe magoroma nɛ. ⁴⁴ Fɛɛɛ luma nɛ e yi ra, kɔnɔ wo tan luma setarepa kui. E findima nɛ wo xa yarɛratie ra, kɔnɔ wo tan luma e xanbi ra.

⁴⁵ Yi danke birin dɔxɔma nɛ wo fari, han wo birin gɛ halakide, barima wo bara tondi wo Marigi Alatala ratinmede. Wo mu a xa yaamari nun a xa seriye rabatuxi a rabatu ki ma. ⁴⁶ Na findima tɔnxuma nun deixare nan na wo tan nun wo bɔnsɔɛ bɛ abadan.

⁴⁷ Wo to mu tin wo Marigi Alatala batude sɛɛwɛ nun bɔɛsa kui, fe fanyi birin xa lu wo yi ra, ⁴⁸ wo fama nɛ tɔɔɔde wo yaxuie yi ra. Kaame nun ye xɔli wo suxuma nɛ. Wo tima nɛ wo mageli ra, wo luma setarepa nan kui. Na kui Alatala fama yɔlɔnxɔnyi sade wo kɔnyi ma, han wo gɛ halakide. ⁴⁹ A fama nɛ si ra wo mu naxan xa xui mema kelifɛ yire makuye, a xa goro wo ma alɔ sege goroma tɔxɔɛ yɔɛ ma ki naxɛ. ⁵⁰ Mixi kaarinxie nan e ra, naxee mu forie binyama, naxee mu kinikinima dimɛɛ ma. ⁵¹ E wo xa xuruse nun wo baloe tongo e yetɛ bɛ, wo xa faxa kaame ra. E wo xa mɛngi, wɛni, ture, ninge yɔɛɛ, yɛxɛɛ, nun sie birin xaninma nɛ. Wo fama nɛ halakide.

⁵² E fama wo xa tae birin nabilinde, wo Marigi Alatala naxee so wo yi ra. E wo gerema nɛ han wo xa tɛtɛ itexi sɛnbɛmae yolon, wo laxi naxee ra. ⁵³ Na gereɛ kui wo yaxuie wo rakaamɛma nɛ, han wo wo xa die sube yati don, die wo Marigi Alatala naxee

fixi wo ma. ⁵⁴ Hali xeme fanyi naxan luma wo ya ma, a mu kinikinima a ngaxakerenma, a xa gine, nun a xa die ma. ⁵⁵ A tondima a xa di sube itaxunde e ra, barima na findixi a baloe donxoe nan na. Wo yaxuie na marayarabi sama ne wo fari wo xa taae birin kui. ⁵⁶ Hali gine fanyi naxan luma wo ya ma, naxan mu tinma a sanyi yati xa manoxo, na tan fan mu kinikinima a xa mori fanyi nun a xa die ma. ⁵⁷ A tondima a xa diyore sube itaxunde e nun na xanbiratoe ma a naxan barixi, barima a tan wama na donfe, a xa lu a tan gbansan be. Wo yaxuie fama na toore mooli nan doxode wo ma.

⁵⁸ Xa wo mu meeni yi masenyie ma naxee sebexi yi kitaabui kui, xa wo mu gaaxuma wo Marigi Alatala xili xungbe magaaxuxi ya ra, ⁵⁹ Alatala fama fure jaaxi magaaxuxie doxode wo tan nun wo bonsoe ma, naxan mu yalanma. ⁶⁰ A fure jaaxi ikonkoma ne wo xun na, wo nu gaaxuxi naxan ya ra Misira boxi ma. Na fure mooli wo suxuma ne, a no wo ra. ⁶¹ Alatala fure mooli gbegbe doxoma ne wo ma, naxee xili mu sebexi yi kitaabui kui, han wo birin ge sontode. ⁶² Wo tan naxee nu wuya dangi tunbuie ra kooe ma, wo konti xurunma ne, barima wo bara wo Marigi Alatala xui matandi.

⁶³ Alatala fe fanyi rabaxi wo be ki naxe, a nun a wo rawuyaxi ki naxe, a fama wo halakide na ki ne man, wo fa jon boxi ma a naxan fi wo ma. ⁶⁴ A wo rayensen si birin ya ma, keli dunija tuxui ma, sa doxo boore tuxui ra. Wo fama ala gbete batude, wuri nun geme daaxie, wo tan nun wo benbae mu naxee kolon. ⁶⁵ Na sie tagi, wo mu malabui yo sotoma, wo mu yire yo sotoma wo sabatima dennaxe. Alatala wo bopee ratema ne, a wo yaye ramini, a wo nii tooro. ⁶⁶ Wo xa simaya findima kontofili nan na, gaaxui fama ne wo raserende koe nun yanyi ra. ⁶⁷ Wo na fe mooli to temui naxe, gaaxui fama wo bopee rafede. Geesege, wo nu fa a fala, «Xa nunmare nan nu a ra nu!» Nunmare, wo nu fa a fala, «Xa geesege nan nu a ra nu!» ⁶⁸ Alatala wo xaninma ne kunkuie kui Misira, n a fala wo be dennaxe ma wo mu naa toma sonon. Menni, wo katama ne wo yete matide wo yaxuie ma konyie ra, xeme ne nun ginee, konon mixi yo mu wo sarama.

⁶⁹ Alatala yi saate nan so Annabi Munsa yi ra, a xa a mabanban e nun Isirayilakae tagi, Mowaba boxi ma. Yi saate nun boore saate tagi rasa naxan tongo Xorebe geya fari.

29

Ala xa saate

¹ Annabi Munsa naxa Isirayila jama birin maxili, a a masen e be, «Wo nu na Misira temui naxe, wo fe to ne Alatala naxan naba Firawuna ra, a xa soorie nun a xa boxi

birin na.² Wo bara fe xɔɔxɔɔe to, tɔnxumae nun kaabanakoe a naxee raba e ra,³ kɔnɔ han to Alatala mu xaxili fi wo ma naxan nɔma yi fee kolonde. Wo yae mu a toma, wo tuli man mu a mema.⁴ Nɛ tongo naani bun ma a wo ratangama gbengberenyi kui. Wo xa sose nun wo xa sankirie mu kana,⁵ wo mu taami don, wo mu weni nun beere min. Alatala bara a ɲɔɔ rasiga wo xa fe xɔn alako wo xa nɔ a kolonde a tan nan na wo Marigi Ala ra.⁶ Wo to so be, Xesibɔn mange Sixɔn, nun Basan mange Ogo, fa nɛ wo gereɗe, kɔnɔ wo naxa nɔ e ra.⁷ Wo naxa e xa bɔxie tongo, wo a itaxun Ruben bɔnsɔɛ ma, Gadi bɔnsɔɛ ma, nun Manasi bɔnsɔɛ seeti keren ma.⁸ Na nan a toxi, wo lanma wo xa bira yi saate seriye fɔxɔ ra, alako wo na so fe naxan yo ya ma, a xa sɔɔneya wo be.»

⁹ «Isirayilakae, wo tan nan malanxi yi ki to lɔxɔɛ wo Marigi Alatala ya i. Birin na be, wo xa mangɛɛ, wo xa yareratɛ, wo xa forie, wo xa sɔɔri mangɛɛ,¹⁰ wo xa ginɛɛ, wo xa die, nun xɔɲɛ naxee wuri segema nun ye bama wo be.¹¹ Wo Marigi Alatala bara saate mabanban kali ra. Wo na be to alako wo xa na xiri, wo tan nun wo Marigi Alatala tagi.¹² Na temui wo tan nan na a xa jama ra, nun a tan nan na wo Marigi Ala ra, alo a kali wo benbae Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be ki naxe.¹³ N mu yi saate mabanbanxi kali ra wo tan gbansan xa be,¹⁴ wo tan naxee na be won Marigi Alatala ya i. N a mabanbanxi wo bɔnsɔɛ nan fan be naxee mu nu bari sinden.»

¹⁵ «Wo a kolon won buxi Misira bɔxi ma ki naxe, nun won dangi si naxee xa bɔxie ra.¹⁶ Wo bara yi kuye xɔnxie to yi sie nu naxee batuma, kuye naxee yailanxi wuri, geme, gbeti, nun xeema ra.¹⁷ Xeme yo, gine yo, bɔnsɔɛ yo, xabile yo naxa gbilen wo Marigi Alatala fɔxɔ ra, birafe ra na sie xa alae batufe fɔxɔ ra. Wo ya ma, mixi yo naxa lu alo wuri sanke naxan pɔsɔne xɔne raminima.¹⁸ Na mixi mɔɔli naxan bara ge yi kali mede, kɔnɔ a fa seewa a bɔɲɛ ma a falafe ra, «Sɔɔneya na n be, n xa n yete waxɔnfe raba temui birin, jeme nun sogofure,»¹⁹ Alatala mu dipema na kanyi ma. A fama a xa xɔne masende a be a jaaxi ra, barima a mu wama a firin nde xɔn. A danke ragoroma a ma, naxee sebexi yi kitaabui kui. A a xili ralɔema nɛ dunɲa ma.²⁰ Alatala na mixi mɔɔli raminima Isirayila jama ya ma a danke ki ma, alo a saate sebexi ki naxe yi seriye kitaabui kui.»

²¹ «Wo bɔnsɔɛ naxee fama wo xanbi ra, a nun xɔɲɛ naxee kelima bɔxi makuye ma, e fama furee nun fe xɔɔxɔɔe tode, Alatala naxee dɔxɔma wo xa bɔxi ma.²² Soda nun fɔxɔɛ fama lude bɔxi fari. Bɔxi mu nɔma rawalide, sese mu nɔma fande, hali burexe keren a mu nɔma findide a ra. Bɔxi luma alo Sodoma, Gomora, Adamaha, nun Seboyimi, Ala taa naxee kana a xa bɔɲɛ xɔne kui.²³ Na temui si gbetɛ fama nɛ maxɔrinyi tide,

«Alatala yi bɔxi niyaxi yi ki munfe ra? A bɔɲe xɔnɔxi yi mɔɔli ra munfe ra?» ²⁴ E e yaabima nɛ, «Yi fe rabaxi nɛ barima yi jama bara saate kana, e benbae Marigi Alatala naxan tongo e bɛ, a to e ramini Misira bɔxi ma. ²⁵ E bara kuyee batu e mu naxee kolonxi, Alatala mu tinxi naxee ra. ²⁶ Na fe na a toxi Alatala yi jaxankate birin dɔxɔxi yi bɔxi ma a xa xɔnɛ kui alɔ a xa kitaabui a masenma ki naxɛ. ²⁷ A bara a xa xɔnɛ belebele dɔxɔ a xa jama ma, a e tongo e xa bɔxi ma, a e kerɪ bɔxi gbete fan ma, e na dennaxe yi waxati.»

²⁸ «Fe naxee nɔxunxi, won Marigi Alatala nan keren peti nee kolon. Fe naxee masenxi won bɛ, nun won ma die bɛ, nee findixi won gbe nan na han dunɪpa jɔn. A lanma won xa yi seriye masenxi birin nabatu.»

30

Ala xa laayidi

¹ N baraka nun danka naxee birin falaxi wo bɛ, nee fama nɛ kamalide. Wo Marigi Alatala na wo rayensen ye temui naxɛ bɔxi gbete ma, wo wo mapɔxun yi fee ma. ² Xa wo gbilenma wo Marigi Alatala ma, wo man a xui suxu wo bɔɲe nun wo xaxili kui wo tan nun wo xa die, alɔ n a masenxi wo bɛ ki naxɛ to lɔxɔɛ, ³ na temui wo Marigi Alatala wo raminima nɛ konyiya kui, a kinikini wo ma, a wo ba sie ya ma a wo rayensen ye dennaxe. ⁴ Hali wo na yire makuye konyiya kui, wo Marigi Alatala sigama nɛ wo fende, a fa wo malan ⁵ wo benbae xa bɔxi ma, alako wo xa naa masɔɔ, a fa meeni wo ma dangife wo benbae ra, a wo rawuya dangi e ra.

⁶ Na temui wo Marigi Alatala yete yati wo bɔnsɔɛ bɔɲe raseniyeɲma nɛ, alako wo xa a xanu wo bɔɲe nun wo xaxili birin na. Na kui wo nɔma simaya fanyi sɔɔɔɛ. ⁷ N yi danke naxee birin seɓɛxi wo bɛ yi ki, nee fama dɔxɔɔɛ wo yaxuie nun wo xɔnmae nan ma. ⁸ Na temui wo man tuubi rabirama a bɛ, wo a xa seriye suxu n naxan fixi wo ma to lɔxɔɛ. ⁹ Wo Marigi Alatala barake sama nɛ wo xa fe birin ma. Wo di gbegbe sɔɔma nɛ, wo xa xurusee rawuyama nɛ, wo xa sansie fanma nɛ, barima wo fama nɛ rafande Alatala ma alɔ wo benbae. ¹⁰ Na nan nabama, wo na wo tuli mati a ra temui naxɛ, a xa seriye nun a xa yaamarie suxufe ra, naxee seɓɛxi yi kitaabui kui. Na temui wo wo yete ragbilenma a ma wo bɔɲe fiixe ra, wo xaxili birin na.

Ala xa seriye

¹¹ N yi seriye naxan falaxi wo bɛ yi ki to lɔxɔɛ, a kolon yo mu xɔnɔ wo bɛ. ¹² A

mu na koore xa ma, alako a xa fala, «Nde noma tede koore ma a xa sa fa a ra won be, a a xaran won be alako won xa no a rabade?» ¹³ A mu na baa kiri fan xa ma, alako a xa fala, «Nde noma baa igiride a xa sa fa a ra won be, a man xa a xaran won be alako won xa no a rabade?» ¹⁴ Ade, yi seriye na wo seeti ma ne, wo de kui, a nun wo boje ma. Wo noma a rabade.

Simaya sugandi

¹⁵ Isirayilakae, wo a mato. To loxo n bara simaya nun fe fanyi ti seeti, faxe nun fe paaxi fan boore seeti. ¹⁶ To loxo wo tin wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo xa wo jere a xa kira ma, wo xa bira a xa yaamari, a xa masenyi, nun a xa seriye foxo ra, alako wo xa simaya fanyi soto, wo xa wuya, alako Ala xa barake sa wo ma yire a dennaxe findima wo gbe ra. ¹⁷ Kono xa wo gbilen a foxo ra, xa wo tondi a be, xa wo bira kuye batufe foxo ra, ¹⁸ wo sontoma ne feo, wo mu fa bude boxi ma wo fama dennaxe sotode Yuruden kiri ma. ¹⁹ To loxo koore nun boxi na n seede ra, n bara simaya nun fe fanyi ti wo be seeti keren na, faxe nun fe paaxi fan na boore seeti ra. Wo xa simaya fanyi sugandi, wo tan nun wo bonsoe. ²⁰ Wo xa wo Marigi Alatala xanu, wo tuubi a be, wo a xa fe suxu. Wo noma simaya sotode na ki ne, wo fa je gbegbe raba boxi ma, Alatala dennaxe saate tongo fife ra wo benba Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba ma.

31

Yosuwe findife Annabi Munsa joxoe ra

¹ Annabi Munsa naxa a fala Isirayilakae birin be, ² «N bara je keme je moxonen soto yi temui, n mu noma mangeya rabade fa. Alatala jan a fala ne n be a n mu Yuruden igirima ne. ³ Wo Marigi Alatala yete yati nan wo raperema. A sie birin faxama ne naxee na naakiri ma alako wo xa e xa boxie masoto. Yosuwe nan findima wo xa mange ra, alo Alatala a fala ki naxe. ⁴ Alatala yi sie halakima ne alo a Sixon nun Ogo, Amorikae xa mangee, halaki ki naxe, nun e xa boxie. ⁵ A e rayarabima ne wo be. Wo xa a xa yaamari raba e xa fe ra. ⁶ Wo limaniya, wo xa senbe soto, wo naxa gaaxu e ya ra, barima wo Marigi Alatala na wo kantafe, a mu wo rabepinma fefe ma.»

⁷ Annabi Munsa naxa Yosuwe xili, a naxa woyen a be Isirayilakae birin malanxi tagi, «I xa limaniya, i xa senbe soto, barima i tan nan Isirayilakae raperema boxi ma Alatala dennaxe saate tongoxi wo benbae be. I tan xa e xa ke so e yi ra. ⁸ Alatala tima ne i ya ra, a mu i rabepinma. A mu gbilenma i foxo ra fefe ma. Hali i mu gaaxu, i man naxa

i yete rabolo.»

⁹ Annabi Munsa to yi seriye sebe, a naxa a taxu serexedubee ra, Lewi xa di naxee saate kankira xaninma, nun Isirayila forie. ¹⁰ Annabi Munsa naxa a masen e be, «Ne solofere yo ne solofere, doni di ne ne ra, wo yi seriye xaranma Bage Ti Sali loxo ne. ¹¹ Wo a xaranma wo xui itexi nan na Isirayilakae birin be, naxee faxi salide Marigi Alatala ya i a xa yire sugandixi. ¹² Birin malanma menni ne, xeme, gine, dimedi, a nun xone naxee na wo xonyi, alako e xa yi xaranyi me, e xa wo Marigi Alatala binya, e xa bira yi seriye foxo ra. ¹³ Dime naxee mu a kolonxi sinden, e fan a mema ne. Na kui e wo Marigi Alatala binya ki kolon, wo fama boxi sode Yuruden naakiri ma temui naxe.»

¹⁴ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «I faxa temui bara makore, Yosuwe xili, wo birin xa siga n ma horomolingira yire. Menni n fa n ma yaamari fi a ma.» Annabi Munsa nun Yosuwe naxa siga Ala xa horomolingira yire. ¹⁵ Alatala naxa mini e ma nuxui kui naxan nu tema kiri banxi sode de ra.

¹⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, «I fa na faxafe ne. I xa faxe xanbi, Isirayila jama fama kuyee nan batude boxi ma e fama sigade dennaxe. E gbilenma saate foxo ra won lanxi naxan ma. ¹⁷ Na temui n bone tema ne, n xono e ma han n e rabejin. N nan n yatagi noxunma ne e ma, si gbetee e halaki, toore nun fe xoroxxee fa dusu e xun na. Isirayilakae a kolonma na temui ne, yi toore e lixi ne barima n tan, e Marigi Ala, mu na e ya ma sonon. ¹⁸ N nan n yatagi noxunma ne e ma, barima e bara fe jaaxi raba kuyee batufe ra.»

¹⁹ «Yakosi i xa beeti sebe n naxan xaranma i be. Munsa, i xa a xaran Isirayilakae be alako e naxa neemu a ma, a man xa findi seede ra n tan nun Isirayilakae tagi. ²⁰ N fama yi jama xaninde boxi ma, xipe nun kumi xelema dennaxe, alo n nan n kalixi e babae be ki naxe. E na baloe don a fanyi ra han e belebele, e fama birade ala gbetee foxo ra, e man n ma saate kana. ²¹ Tooree nun fe xoroxxee fa bira e foxo ra, yi beeti fan findima seede nan na won tagi. E bonsae mu neemu a ma. Naxan na e xaxili kui, n a kolon. A jan toma e ya ma beenu e xa so boxi kui n nan n kalixi e be naxan xa fe ra.» ²² Na loxo Annabi Munsa naxa na beeti sebe, Ala naxan masenxi. A naxa a xaran Isirayilakae ra.

²³ Na xanbi Alatala naxa a xa yaamari so Annabi Yosuwe yi ra, Nunu xa di. A naxa a masen a be, «I xa limaniya, i xa senbe soto. I tan nan Isirayilakae rasoma boxi ma n nan n kalixi e be naxan xa fe ra. Won birin na a ra.»

²⁴ Annabi Munsa naxa Ala xa seriye birin seɓe kitaabui kui. ²⁵ A to ge, a naxa woyen Lewikae ra, naxee Alatala xa saate kankira xaninma. A naxa a masen e be, ²⁶ «Wo yi kitaabui tongo, Ala xa seriye sebexi naxan kui, wo xa a sa wo Marigi Alatala xa saate kankira seeti ma. A xa lu menni seede ra Isirayilakae be, ²⁷ barima n wo xaxili xa xarɔxɔe kolon. Kantagbele nan wo ra. Xa wo Alatala matandima n wo tagi temui naxe, n faxa xanbi wo man a matandima ne. ²⁸ Yakɔsi wo wo malan n seeti ma, forie nun wo bɔnsɔe yareratie, alako n xa yi masenyi xaran wo be. Koore nun bɔxi nan findima seede ra wo xili ma. ²⁹ N a kolon n faxa xanbi, Isirayilakae yunubi fe rabama ne, e gbilen kira fɔxɔ ra n naxan falaxi e be. E na fe kobi raba naxan mu rafan Alatala ma, na rapɔnyi fa findi e be nimise ra barima a bɔpe tema ne.»

³⁰ Annabi Munsa naxa yi beeti birin masen Isirayila pama be.

32

Annabi Munsa xa beeti

¹ «Koore, i tuli mati n ma woyenyi ra.

Bɔxi, i tuli mati n fala xui ra.

² N ma xaranyi xa yensen ye alo tune ye.

N ma masenyi xa lu alo xini,

naxan dɔxɔma burexee ma.

³ N fa na Alatala xili nan masenfe.

Wo xa won Marigi Ala tantu.»

⁴ «Alatala maniyaxi fanye nan na,

naxan mixi kantama.

A walima tinxinyi nan na.

A xa natee birin fan.

A xa woyenyi mu kanama,

wule yo mu na a de kui.

A tinxin.»

⁵ «Kɔno wo tan, pama jaaxi,

wo bara geregi Alatala ma.

Yaagi na wo be.

Wo bara findi pama kobi ra.

⁶ Nama daxui, pama xaxilitare,
mixi lan a xa na fe mooli raba a ra?

Wo baba mu lanxi a tan xa ma, wo daa Marigi,
naxan wo findixi a xa pama ra?

⁷ Wo wo mapoxun loxo dangixie ma,
wo jee mato,
wo wo babae nun forie maxarin,
e xa fe dangixie tagi raba wo be.

⁸ Ala Xili Xungbe Kanyi naxa boxi itaxun adamadie ma.
A naxa boxie naaninyi sa Isirayila xa die xasabi ra.

⁹ Isirayila pama naxa findi a gbe ra.
Alatala naxa Yaxuba xa die findi a yete gbe ra.»

¹⁰ «A Isirayila toxi gbengberen yire ne.

A naxa a jengi sa a xon ma,
a naxa meeni a ma alo a ya di firinyie.

¹¹ A luxi ne alo sege,
naxan luma a xa die xun ma,
a a gabutenyi itala,
a die xanin.

¹² Alatala keren peti nan a xa pama kantaxi.
Ala gbete yo mu kafu a ma.»

¹³ «A naxa wo rasabati geya fari.

A naxa wo rabalo xe sansie xun na.

A naxa kumi nun ture ramini wo be geme longori ra.

¹⁴ A naxa ninge nun yexee xije fi wo ma.

A naxa yexee, sie, nun si kontonyie fi wo ma sube ra
kelife Basan boxi ma.

A naxa mengi fi wo ma wo naxan donma,
a naxa weni fi wo ma wo naxan minma.»

¹⁵ «Isirayila tinxinxi naxa belebele,
a naxa findi di fanyi ra,
kɔnɔ a bara gbilen Ala fɔxɔ ra, a daa Marigi,
a bara a kantama, a rakisima rayaagi.

¹⁶ Isirayila naxa Ala raxɔnɔ
barima a bira nɛ ala gbetɛe fɔxɔ ra,
e fe jaaxi raba.

¹⁷ E naxa sɛrɛxɛ ba jinnɛe bɛ,
naxee mu na Ala ra,
e mu naxee kolon sinden,
e babae mu naxee kolon.

¹⁸ Isirayilakae, wo bara nɛemu wo kantama ma
naxan wo raminiɔ duniɔa ma,
naxan simaya fima wo ma.»

¹⁹ «Alatala to bara a xa die keɔa to,
a naxa xɔnɔ e ma.

²⁰ A naxa a masen,
«N xa gbilen e kantafe fɔxɔ ra,
n fa a mato fe naxan fama e lide.»
E mu fan.

Yanfante nan e ra.

²¹ E bara n natɔɔnɛ ala wulee ra.
E bara n bɔɔnɛ rate kuyee ra.
N tan fan e tɔɔnɛma nɛ mixie ra,
ɔama fanyi mu na naxee ra.
N e bɔɔnɛ rate si xaxilitare ma.»

²² «Iyo, n ma xɔnɛ bara gbo ye,

han a bara mixi faxaxie ramaxa.

A luma alo te naxan boxi nun a daxamui ganma,
han a sa dɔxɔ geyae sanke ra.

²³ N fe jaaxi ragboma ne e fari,
n nan n ma xalie birin wolima ne.

²⁴ N kaame rasoma boxi ma,
n fure jaaxi rasanbama e ma,
n wulai sube magaaxuxie raminima e ma,
a nun boximase xone kanyie.

²⁵ Naxee na tande, fanfore nan e faxama.
Naxee na banxi kui, gaaxui nan e faxama.
E birin faxama ne,
xeme nun gine, dimedi nun fori.»

²⁶ «N nu wama ne e birin halakife,
e xili xa loe dunipa ma.

²⁷ Kono n mu tin yaxuie xa n mayele.

N mu wa e xa a mapoxun
a e tan nan yi wali rabaxi,
Ala xa foxi mu a ra.

²⁸ Xaxili kanyi mu na e ra,
lonni mu e yi.

²⁹ Xa lonni kanyi na e ra nu,
e e sigade kolonma ne nu.

³⁰ Yaxui keren tan noma Isirayilaka wulu keren nagide di?

Yaxui firin noma birade mixi wulu fu foxo ra di?

Iyo, xa e Marigi, e Kantama sa e lu e yaxuie sagoe,
na noma ne rabade.

³¹ Yaxuie yati a kolon,
e xa ala e kantama mu dangi Isirayila Marigi Alatala ra.

³² E xa fe mu dangi Sodoma nun Gomora ra.

E birin maniyaxi weni bili nan na

naxan bogi xɔnɛɛ raminiɲa,

³³ naxan ye luxi alɔ bɔximase xɔnɛ.

³⁴ Na birin nagataxi gundo ra n xɔnyi.

³⁵ E na bira,

n nan n gbepɔxɔma nɛ.

A gbegbe mu luxi.

E yigi tɛgɛ lɔxɔɛ bara makɔrɛ.»

³⁶ «Alatala fama a xa ɲama makiitide,

kɔnɔ a man kinikinima nɛ e ma,

barima e senbɛ yo mu na.

Mixi yo mu na naxan nɔma e malide.

³⁷ Ala e maxɔrinma nɛ fa,

⟨Wo xa alae na minden,

naxee nu wo kantama,

³⁸ wo naxee rabaloxi sube ture ra,

wo nu wɛni soma naxee yi ra?

E xa e yetɛ masen wo bɛ,

e xa wo rakisi, e xa wo ratanga.

³⁹ Yakɔsi wo xa a kolon,

n tan nan keren peti nɔma mixi rakiside.

Ala gbɛtɛ mu na fo n keren.

N tan nan mixi faxama, n a rakeli.

N tan nan mixi maxɔnɔma, n a rayalan.

Nde gbɛtɛ nɔma mixi nde bade n bɛlɛxɛ?

⁴⁰ N kali naxan ti,

n bɛlɛxɛ tixi koore ma na nan yi ki:

N ɲipɛ. N mu faxama abadan!

⁴¹ Xa n fanfore ralugan,

xa n a suxu n bɛlɛxɛ kui,

n nan n gbepɔxɔma nɛ n gerefae ma,

n sare fima nɛ n xɔnmae ma.

⁴² N nan n ma xalie rasiisima ne wuli ra,
n ma fanfore sube donma ne.
Geresoe yo mu kisima.» »

⁴³ «Si birin xa seewa Alatala xa jama ra.
Alatala a xa konyie xa faxe joxoma ne.
A toore dɔxoma ne a gerefae ma.
A a xa jama nun a xa boxi xun sarama ne.»

⁴⁴ Annabi Munsa nun Annabi Yosuwe, Nunu xa di, naxa yi beeti masenyi birin xaran jama be e xui itexi ra. ⁴⁵ Annabi Munsa to ge Alatala xa masenyi tide Isirayilakae be, ⁴⁶ a naxa a fala e be, «Wo xa yi masenyi suxu senbe ra n naxan xaranxi wo be to loxo. Wo xa a xaran wo xa die be, alako e xa no Alatala xa seriye rabatude a fanyi ra. ⁴⁷ Masenyi tilinxi nan yi masenyi ra, a naxa lu wo be alo masenyi fufafui. A simaya nan fima wo ma boxi ma wo fama dennaxe sotode Yuruden naakiri ma.»

Annabi Munsa xa faxe jogonyi

⁴⁸ Na loxo kerenyi kui, Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ⁴⁹ «Siga Abarimi geya longori, Nebo geya fari Mowaba boxi ma, Yeriko ya tagi. Menni i xa Kanaan boxi mato, n naxan fima Isirayilakae ma. ⁵⁰ I na te geya fari, i fama saya sotode naa, i i benbae li aligiyama, alo i taara Haruna xa fe rabaxi ki naxe Horo geya fari. ⁵¹ Wo na sotoxi ne, barima wo mu wo xaxili ti n na Isirayilakae ya xori Meriba ye yire, Kadesi biri ra, Sini gbengberenyi ma. Na kui wo mu tin n binyade jama ya xori. ⁵² Na fe a niyaxi a i noma boxi tode yire makuye gbansan ne, n naxan fixi Isirayilakae ma, konɔ i tan gundi mu soma naa.»

33

Munsa xa dube Isirayila be

¹ Beenu Annabi Munsa xa laaxira, Ala xa mixi, a duba ne Isirayilakae be. A xa dube masenyi nan ya:

² «Alatala keli ne Sinayi geya fari alo soqe.
A naxa te Seyiri boxi ma Isirayilakae nu na dennaxe.

A naxa keli Paran geya yire fanyi ma,
maleke gbegbe biraxi a fɔxɔ ra.

³ Alatala Isirayila bɔnsɔɛ xanuma.

A a xa mixie kantama,
naxee birama a xa seriye fɔxɔ ra.

⁴ Annabi Munsa bara a xa seriye fi won ma.

Na seriye findixi Yaxuba bɔnsɔɛ xa dariye mate nan na.

⁵ Alatala findixi Isirayila xa Mange nan na,
ɲama mangɛɛ xa malanyi
e nun Isirayila bɔnsɔɛɛ birin na.»

⁶ «Alatala xa Ruben bɔnsɔɛ simaya xun masa.
A xa mixie xa gbo.»

⁷ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Yuda bɔnsɔɛ xa fe ra,
«Alatala xa Yuda bɔnsɔɛ xui rame,
alako a xa gbilen a xa ɲama ma.
A na katafe.
Alatala xa a mali a yaxuie ya ra.»

⁸ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Lewi bɔnsɔɛ xa fe ra,
«Alatala, i bara i xa tɔnxumae tumimi nun urimi so Lewi bɔnsɔɛ yi ra.
Bɔnsɔɛ tinxinxi nan e ra
i naxee mato Masa,
i naxee makiiti Meriba ye xa fe ra.

⁹ E mu birama e baba nun e nga sagoe xa fɔxɔ ra,
xa na mu e ngaxakerenyie nun e xa die,
e tan birama i xa masenyi gbansan nan fɔxɔ ra,
e birama i xa saate nan tun fɔxɔ ra.

¹⁰ E tan nan i xa yaamari masenma Yaxuba bɔnsɔɛɛ be,
e tan nan i xa seriye raxaranma Isirayilakae birin na.
E tan nan man surayi bama sɛrɛɛ ra,

e serexe gan daaxi ba i xa serexebade.

¹¹ Alatala, i xa senbe fi e ma,
i xa barake sa e xa fe birin,
i xa e gerefæ rakori,
i xa e yaxuie rabira
alako e naxa gbilen xanbi ra fefe ma.»

¹² Annabi Munsa yi masenyi nan ti Bunyamin bonsæ xa fe ra,
«Alatala xanuntenyi nan lanxi e ma.
E Marigi Ala e ratangama ne,
a man luma e tagi,
a e kantama temui birin.»

¹³ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Yusufu bonsæ xa fe ra,
«Alatala bara barake sa e xa boxi.
E ye sotoma ne keli koore ma,
e ye soto keli boxi bun ma.

¹⁴ Soge sansie rafanma ne,
kike yo kike bogi gbeelie luma ne naa.

¹⁵ E daxamui fanyi sotoma e xa geyæ fari,
naxee tixi naa kabi fole.

¹⁶ Ala xa yi boxi daxamui se fan.
Naxan woyen wuri bili radexexi kui,
a xa hinne Yusufu ra,
a naxan sugandixi mange ra a ngaxakerenyie tagi.

¹⁷ Xunnakeli na Yusufu be.
A senbe gbo alo ninge tuura,
feri firin nan na a xa geresose ra alo sexe ninge.
A sie birin bonboma nee nan na han yire makuye.
Efirami xa di wuyaxie nan a feri singe ra.
Manasi xa di wuyaxie nan a feri firin nde ra.»

¹⁸ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Sabulon bɔnsɔɛ xa fe ra,
«Sabulon bɔnsɔɛ, wo xa sɛɛwa yuleya nan kui.
Isakari bɔnsɔɛ, wo xa sɛɛwa wo xa kiri banxi nan kui.

¹⁹ Wo wo dɔxɔbooree xilima nɛ,
wo sɛrɛxɛ ba geya fari Ala wa xɔn ki ra,
barima wo wo baloe sɔtɔma fɔxɔ ye nɛ,
a nun hɛeri naxan na mɛyenyi kui.»

²⁰ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Gadi xa fe ra,
«Ala xa barakɛ sa mixi xa fe,
naxan Gadi xa fe gboma.
Gadi malabuma nɛ,
alɔ yetɛ naxan a xa sube ibɔɔxi donma.

²¹ Gadi bara bɔxi fanyi findi a gbe ra,
alɔ mange naxan a jɛrɛma jama ya ra.
A bara Alatala xa natɛ rakamali,
a man bara Ala xa kiiti sa Isirayila ma.»

²² Annabi Munsa yi masenyi nan ti Dana bɔnsɔɛ xa fe ra,
«Dana luxi nɛ alɔ yetɛ yɔrɛ,
naxan tunganma Basan bɔxi ma.»

²³ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Nafatali bɔnsɔɛ xa fe ra,
«Xunnaƴanyi gbegbe na Nafatali nan bɛ.
Alatala a rakamalixi fe fanyi ra.
A xa bɔxi xa gbo ye soge gorode nun yire fanyi.»

²⁴ Annabi Munsa yi masenyi nan ti Aseri bɔnsɔɛ xa fe ra,
«Alatala xa barakɛ sa Aseri, Yaxuba xa die tagi.
A ngaxakerenyie xa hinne a ra.
A xa ture xa gbo han.

²⁵ A xa naadɛɛ xa yailan wure nun wure gbeeli ra.

A senbe xa bu alo a xa simaya.»

²⁶ «Isirayila, Ala maniye yo mu na.

A a jerema koore ma fafe ra i malide.

A nuxui igirima nore ra.

²⁷ Ala, fole mu naxan be, na nan i kantama ra,

a belexe na i bun kabi fe folo fole.

A tan nan i yaxuie kerima i ya ra,

a man fa a masen i be i xa e halaki.

²⁸ Isirayila sabatima kantari kui.

Yaxuba bonsoe luma Ala niini bun ma.

Mengi nun weni gboma na boxi kui,

ye fan kelima koore ma.

²⁹ Seewe na wo be, Isirayilakae.

Wo maniye yo mu na sie tagi,

Alatala naxan kisixi,

a naxan kantaxi,

a naxan xun nakelixi.

Wo yaxuie fama e magorode wo ya ra,

wo fan e xa batudee kanama ne.»

34

Annabi Munsa xa faxe

¹ Annabi Munsa naxa te Nebo geya fari, Mowaba boxi ma, han Pisiga geya, naxan na Yeriko sogetede. Alatala naxa boxi birin masen a be, keli Galadi a sa dexo Dana ra, ² Nafatali boxi, Efirami nun Manasi xa boxi, Yuda xa boxi han baa ma naxan na sogegorode, ³ Negewi boxi, a sa rapon Yuruden longorie ra, Yeriko lanbanyi, tugi bili taa, han Sowari. ⁴ Alatala naxa a masen a be, «I ya ti boxi ra n naxan saate tongoxi Iburahima, Isiyaga, nun Yaxuba be. N naxa a fala e be, «N yi boxi fima wo bonsoe nan ma.» N xa na boxi masen i be, konon i mu soma naa.»

⁵ Annabi Munsa, Alatala xa konyi, naxa laaxira menni, Mowaba boxi ma, alo Alatala a masen ki naxe. ⁶ Alatala naxa a ragata Mowaba boxi ma Beti Peyori ya tagi.

Mixi yo mu nɔxi a xa gaburi yire kolonde han to. ⁷ Annabi Munsa laaxiraxi a ɲɛ kɛmɛ ɲɛ mɔxɔɲɛn nan ma. Na birin a ya nu se toma a fanyi ra, a senbɛ fan nu gbo. ⁸ Isirayilakae naxa a wa Mowaba bɔxi ma xi tongo saxan bun ma. E Annabi Munsa xa ɲɔn fe raba na ki nɛ.

⁹ Annabi Munsa nu bara a belexɛ sa Annabi Yosuwe ma, Nunu xa di, a fa rafe xaxilimaya ra. Isirayilakae naxa Yosuwe xui rabatu birafe Annabi Munsa xa yaamarie fɔxɔ ra, Alatala naxee fixi a ma.

¹⁰ Isirayila bɔxi ma, namipɔnmɛ yo mu nu na na naxan maniyama Annabi Munsa ra. A wɔyɛn Ala ra ya nun ya. ¹¹ Ala a xɛɛ nɛ Misira fe kaabanakoe rabade Firawuna, a xa yareratie, nun a xa mixi birin xili ma. ¹² Annabi Munsa walixi senbɛ magaaxuxi nan na Isirayilakae birin ya xɔri.
